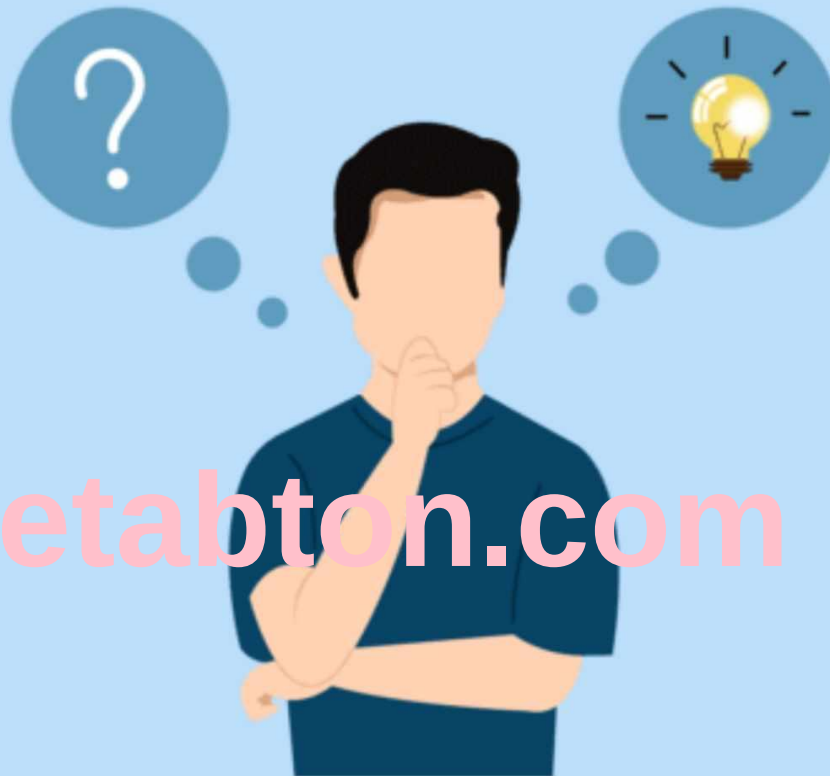

ننگونکي پوښتنې او ځوابونه

طبي، ساينسي، جغرافيايي، ټولنيز او ذهني

Ketabton.com

ژباړه اورا ټولونه: محمود حميدزی

د کتاب پیژندپاڼه

نوم: ننگوونکي پوښتنې او ځوابونه

ژباړه او راټولونه: محمود حمیدزی

تایپ او دپانودیزاین: محمود حمیدزی

دپوښتنې دیزاین: مسلم اڅکزی

دخپريدونیته: ۱۴۰۳ هـ ش

یادونه: ددې کتاب دچاپ حقوق دژباړن سره خوندي دي، دکتاب

همدا پي ډي ايف بڼه بيله بدلونه هرڅوک خپرولی سي دچاپ

او بدلون حق يې څوک نه لري!

دژباړن خپاره سوي اثار، کتابونه

دژباړن خپاره سوي اثار

دژباړن خپاره سوي اثار

۱ {په سمندر کې دملغرو لتون}

ټولنيزی ستونزی او دحل لاری یی

دفکرونو جوړښت او هغوی ته وده ورکول

۲ {رون سیند}

لومړۍ شعري ټولګه

۳ په کایناتو کې دقرآنکریم علمی معجزی 3

د ذرو څخه درکهکشانونو د الله جل جلاله مخلوقات

۴ دانسان په بدن کې دقرآن کریم علمی معجزی 4

دانسان دبن دحجرو څخه درنښجونو دنښجونو څخه درغړو دغړو څخه (
دربدن پورې: هراړخیزطبی مالومات او د عقدی دلا کروړ کولو درسونه

۵ {دالماسو پند}

دیبنتومتلونو د ویلوځایونه او علتونه

۶ {ژور اندونه}

دویمه شعري ټولګه

۷ {په ژوند کې دبريالیتوب 50 رازونه }

۸ {څنګه ژوند وکړو }

دنړۍ دپوهانو او برياليو وګړو دسلګونو ویناوو ژباړه

۹ {خوږی خبری }

لنډکی شعرونه او ادبی ټوټی

۱۰ {ننګوونکی پوښتنی اوځوابونه }

سلګونه طبی،ساینسی،جغرفیوي، بیولوژیکي،ذهنی او ټولنیزې پوښتنی

د ژباړنه خبرئ

زموږ ژوند کي بيلابيلې پوښتنې زموږ مخته راځي، کله زموږ دهغوی
ځوابونه زده وي او کله نه خو: پوښتنې ځکه اړينې دي چي موږ دې ته
هڅوي چي کتابونه ولولو او زموږ سره سته پوښتونو ته ځوابونه وموندو!

زموږ، زموږ دمسلک اړوند ډير څه زده وي او دهغوی په اړه مالومات
لرو، مگر که موږ په هر برخه کي مالومات نه وي لوستلي،

موږ به ونه سو کولی په هر برخه کي مالومات ولرو،

ښه نو ما هم دا ښه وگڼل چي د اړينو علومو ځيني پوښتنې راغونډي او
ستاسو درنو لوستونکو سره يې ديؤي ټولگي په ښه شريکي کړم، ترڅو
زموږ اوستاسوپه سته مالوماتوکي لانور مالومات ډيرسي!

ستاسو څخه هيله کوم چي په يادوپوښتونو او ځوابونو بسنه مه کوئ بلکي:
ديادو پوښتونو اړوند لادير مالومات لاسته راوړئ او لا ډير کتابونه
ولولئ: ترڅو د علم پوهي سمندر کي مو لانوري ځلانده او بريښندوکي
ملغلري موندلي وي!

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱ پوښتنه: دلمر دسطحي، مخ دتودوخي درجه څومره ده؟

۲ ځواب: تخمين ۶ ميليون سانتي گريد درجي ده .

۳ پوښتنه: دلمر دمرکز دتودوخي درجه څومره ده؟

ځواب: تخمين ۲۰ ميليونه سانتي گريد درجي ده.

پوښتنه: آيا په فضا کي داسي ستوري سته چي رڼا او تودوخه يي دلمر څخه ډېره وي؟

ځواب: هو داسي ستوري سته چي رڼا او تودوخه يي دلمر څخه ۵۰۰ زره برابره ډېره ده.

۴ پوښتنه: دعين القط ستوري چاودنه په کوم کال رامنځته سول؟

ځواب: دا يو ستوري دئ چي چاودنې يي گلاب ته ورته شکل غوره کړ او شاوخوا يي د پانو په شان زرغوني وړانگې خپرې کړي؛ دچاودنې انځور يي ساينس پوهانو په ۱۹۹۰ ميلادي کال کي واخيست.

۵ پوښتنه: که دهوا فشار لمنځه ولاړسي څه به راپيښ سي؟

ځواب: سخت دکلمو دردونه دتنفسي لارو دردونه دغوږونو او بندونو دردونه به راته پيښ سي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۶ پوښتنه: هغه فشار چې دمخکې په تل کې شتون لري څومره دی؟

ځواب: دمخکې دتل فشار دمخکې دمخ د هوا، اتموسفیر د فشار څخه دري لکه او شپږسوه میلیونه ځلي ډېر دی.

۷ پوښتنه: دهغه نيتروني ستوري فشار چې مخکې لکه لمر دومره وو او ورسته يې قطر دډېر فشار له عمله يواز ۱۴ کیلومترو ته راټيټ سوی فشار يې څومره دی؟

ځواب: دهغه فشار د اتموسفیر د فشار یو میلیون، میلیون، بيليون برابره دی.

۸ پوښتنه الماس دڅومره فشار لاندې جوړیږي؟

ځواب: الماس دڅلور میلیونو پاسکاله فشار دپیاوړتیا هومره فشار باندې سره تخته سوي یا درهغه لاندې جوړ سوی دي.

۹ پوښتنه: صنعتي الماس څنګه جوړیږي؟

ځواب: عادي سکرو ته ۲۰۰ درجې حرارت او د اتموسفیر د پنځه زره بربر فشار هومره ترکم ورکړي ترڅو یوه ماده چې په صنعتي الماسو مشهوره ده تري لاسته راسي.

۱۰ پوښتنه: دمخکې څخه در واسه دټولو ليري کشف سوی کهکشان څه نومیږي؟

ځواب: MACS-0647JD.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۱ پوښتنه: دمخکې په هسته کې څشي شتون لري؟

ځواب: مایع یا بهیدونکي لاوا، اتش فشانې مواد.

۱۲ پوښتنه: که حیوان یا انسان اکسیجن تنفس کړی په څشي بدلیري؟

ځواب: په کاربن ډای اکساید.

۱۳ پوښتنه: که نباتات اکسیجن تنفس کړي په څه شي بدلیري؟

ځواب: بیرته په طبیعت کې په اکسیجن بدلیري.

۱۴ پوښتنه: دلمریز او سپوږمیز کال ترمخ توپیر څو ورځې دی؟

ځواب: دلمریز او سپوږمیز کال ترمخ توپیر ۳۷، ۸۷، ۱۰ ورځې دی.

دغه لس عشریه څو ورځې سپوږمیز کال دلمریز کال څخه کم دی.

۱۵ پوښتنه: ۳۰۰ لمریز کلونه څو سپوږمیز کلونه کیږي؟

ځواب: ۳۰۹ کاله کیږي.

۱۶ پوښتنه: دانسان بدن ځینی دفاعي پوځیان په کوم حربي پوهنتون کې

روزل کیږي دیو هنتون او پوځیانو نوم واخلي؟

ځواب: دیو هنتون نوم یې تایموس غده ده او زدکړیالان پوځیان یې ټي

سیل، لمفوسایټونه دسپینو کرویاتو برخه ده.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۷ پوښتنه: او که ټي سيل، لمفوسايټونه د ټايموس د پوهنتون په ازموينه کې ناکمه سي، سزا يې څه شي ده؟

ځواب: مرگ.

۱۸ پوښتنه: د شيدو لارې آسمان ټولگه کې څو ستوري شتون لري؟

ځواب: تخمين ۳۰۰ ميليارده څخه در ۲۰۰ ميليارده ستوروپوري.

۱۹ پوښتنه: دمخکې حجم څومره دی؟

ځواب: ۱ ميليون كيلومتره مكعبه.

۲۰ پوښتنه: لمر نسبت مخکې ته څومره لوی دی؟

ځواب: ۱۳۰۰۰۰۰ ډيرلس لکه واري.

۲۱ پوښتنه: لمر دمخکې څخه څو كيلومتره ليري دی؟

ځواب: ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ یوسلوپنځوس ميلیونه كيلومتره ليري دی.

۲۲ پوښتنه: منكب الجوزا ستوری د لمر څخه څومره غټ دی؟

ځواب: تقريباً لس ميلیونه واري.

۲۳ پوښتنه: په یو کال کې رڼا څومره فاصله وهي؟

ځواب: ۱۰ زره ميليارده كيلومتره.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

24 پوښتنه: سپوږمۍ دمخکې څخه څومره ليري ده؟

ځواب: يوه نوري دقيقه.

25 پوښتنه: زموږ دلمريز نظام قطر څومره دی؟ ځواب: تقريباً ۱۳ نوري ساعته

26 پوښتنه: ترټولو نژدې ستوری زموږ څخه څومره ليري دی؟

ځواب: ۴ نوري کاله.

27 پوښتنه: که موږ يادسوي ستوري ته دمخکې په يوه وسيله کي سفر پیل کړو څو کاله وخت به ونيسي؟

ځواب: ۵۰ ميليونه کاله.

28 پوښتنه: څو کاله مخکې ټولې لويې وچې سره مېنډي وي؟

ځواب: شل ۲۰ ميليونه کاله مخکې.

29 پوښتنه: کله چې دمخکې لويې وچې ديوبل سره مېنډي وي هغوی ته يې څه ويل؟

ځواب: پنځيا.

30 پوښتنه: مخکې پوهانو دمخکې طبقه بندي څنگه کړي ده؟

ځواب: لومړی دلوبو کلکه برخه ۲ کلکه برخه ياوچه ۳ پوځه برخه ۴ پورتنی پوښ ۵ کورنی پوښ ۶ باندنی پوښ، هسته ۷ کورنی پوښ يا هسته.

۳۱ پوښتنه: مخکە څو برخي، پروڼه لري؟

ځواب: دوه، لومړۍ دمخکي قشر دويم دمخکي هسته.

۳۲ پوښتنه: دمخکي قشر پر څو طبقو ویشل سوی دی؟

ځواب: پر درو طبقو، لومړۍ رسوبي طبقه، دويم گرانيتي طبقه، دريم بزالتی طبقه.

۳۳ پوښتنه: دمخکي رسوبي طبقه دکوم ځايه پيليري؟

ځواب: دڅو سانتي متر څخه پيل او در ۱۵ کيلومترو پوري دوام لري.

۳۴ پوښتنه: گرانيتي طبقه دڅو کيلومتر څخه پيليري؟

ځواب: د ۱۰ يا ۱۵ کيلومترو څخه پيل در ۴۰ کيلومترو پوري.

۳۵ پوښتنه: دگرانيتي طبقې داخلي پولې تودوخه څومره ده؟

ځواب: د ۱۰۰۰ سانتي گريد درجو څخه لوړه ده.

۳۶ پوښتنه: بزالتی طبقه دڅو کيلومتر څخه پيل ده؟

ځواب: تقريباً ۸ يا ۴۰ کيلومترو څخه پيل او در ۷۰ کيلومترو پوري رسيري.

۳۷ پوښتنه: دمخکي دهستي پوښ څه نوميري؟

ځواب: مانتل.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

- ۳۸ پوښتنه: دمخکې دهستي پوښن څو کیلومتره ژور دی؟
خواب: مانټل د ۸ څخه در ۸۰ او حتا در ۲۹۰۰ کیلومترو پوري ژوروالی لري.
- ۳۹ پوښتنه: په مانټل کي ماده کوم حالت لري؟
خواب: په غالب گمان جامد حالت لري.
- 40 پوښتنه: دمانټل په سل کیلومتر ژوروالي کي تودوخه څو درجې وي؟
خواب: د 1400 څخه در 1500 سانتي گريد درجې وي چي په ډېر ژوروالي کي ډېريري.
- 41 پوښتنه: دمخکې په هسته داتومسفیر فشار څومره وي؟
خواب: میلیونونه پاسکاله.
- 42 پوښتنه: دمخکې دهستي تودوخي درجه څومره وي؟
خواب: تخمیناً د 2000 سانتي گريد درجو څخه زیاته وي.
- 43 پوښتنه: دمخکې هسته څو کیلومتره لاندي ده؟
خواب: تخمیناً 6370 کیلومتره لاندي.
- 44 پوښتنه: ایم 33 نبیوله، آسماني وړيخي زموږ، څخه څومره ليري دي؟
خواب: 2.7 میلیونه نوري کاله.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

45 پوښتنه: موږ د لمر څخه څومره ليري يو؟

ځواب: اته دقيقې او 17 ثانيې.

46 پوښتنه: زموږ د لمریز نظام اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: تخمین 13 نوري ساعته.

47 پوښتنه: زموږ لمریز نظام دخپل کهکشان د مرکز څخه په څومره وخت کي راگرځي؟

ځواب: په 250 میلیونه کاله کي یوازي یوځل.

48 پوښتنه: او د یادو راگرځیدو تیزوالی څومره دی؟

ځواب: په یوه ثانیه کي د 220 کیلومترو په سرعت سره.

49 پوښتنه: مخکه په څو سرعت سره، سره څرخي البته دخپل ځان څخه؟

ځواب: په ساعت کي د 1600 کیلومترو په سرعت سره.

50 پوښتنه: مخکه د لمر څخه په څو سرعت سره راگرځي یانې د انتقالي حرکت تیزوالی یې څومره دی؟

ځواب: په ثانیه کي 3 کیلومتره.

51 پوښتنه: لمر دخپل کهکشان د مرکز څخه په څومره سرعت سره راگرځي؟

ځواب په ثانیه کي د 200 کیلومترو په سرعت سره.

52 پوښتنه: د شیدو لارې دکهکشان تېزوالی څومره دی؟

ځواب: په ثانیه 240 زر کیلومتره په سرعت سره دحرکت په حال کې دی.

53 پوښتنه: ځینې آسماني ستوري دمخکې څخه څومره لیرې دي؟

ځواب: ځینې داسې ستوري شتون لري چې دمخکې څخه اتلس 18 میلیونه نوري کاله لیرې دي.

54 پوښتنه: موږ چې کله لمر ته ګورو آیا هغه انځور یې اوسنی دی؟

ځواب: یا هغه د لمر 8 دقیقو او ثانیو 17 مخکې انځور دی.

55 پوښتنه: آیا ګازونه د اتموسفیر څخه تېښتیدلی سي؟

ځواب: یانه نه سي تري وتلی.

56 پوښتنه: کایناتو کې کوم قانون حاکم دی ترڅو دیوېل څخه بیل نه سي؟

ځواب: د جاذبې، یوېل ځانته راکېښلو، کشولو قانون.

57 پوښتنه: څشې آسماني جسمونه دیوېل سره د تکرید څخه ساتي، یاني هلته خو حاذبه ده ولې دیوېل سره نه تکر کړي؟

ځواب: دهغوی حرکت د جاذبې قوي پروراندې دیوې قوي د راپارونې سبب سوی دی یوه قوه یا ځواک د جاذبې قوي په مقابل کې.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

57 پوښتنه: موږ بيله تلسکوپه څو کهکشانونه په پاکو او تاریکو شپو کې لیدلی سو؟

ځواب: شپږ لومړی د شیدو لاري کهکشان،

دویم آیس ایم آیس د ماژالاني کوچنی وریځي کهکشان چې زموږ څخه 200 زره نوري کاله لیري دی

دریم: آل ایم سي ماژالاني لویه وریځ چې.

زموږ څخه 160 زره نوري کاله لیري دي،

څلورم اندرومډا یا ایم 31 چې زموږ څخه 2.8 میلیونه کاله لیري دی،

پنځم: ځینو تېز نظرو کسان دا ایم 33 کهکشان چې زموږ څخه 2.7 میلیونه نوري کاله لیري دی د لیدو ادعا کړي ده

ښږم: ایم 81 کهکشان چې زموږ څخه 11 میلیونه نوري کاله لیري دي، ځینو یې بيله کومې نژدې کونکي وسیلې د لیدلو دعوه کړي ده.

58 پوښتنه: یو کهکشان په منځني ډول څو ستوري لري؟

ځواب: یو کهکشان په منځني ډول درې لکه میلیونه ستوري لري؛

سبحان الله!

59 پوښتنه زموږ دکهکشان د شیدو لاري کهکشان اوږدوالی څومره دی؟

ځواب 150 زره نوري کاله.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

60 پوښتنه: په مخکې کې څو ډوله غذايي مادي د انسان د خورک لپاره شتون لري؟

ځواب: لږ ډیر 285 زره غذايي مادي شتون لري.

61 پوښتنه: د عطارد سیارې یو کال څومره دی؟

ځواب: د عطارد سیارې یو کال 88 ورځې دي چې 44 ورځې یې پرلپسې شپه او 44 ورځې یې پرلپسې ورځ ده.

62 پوښتنه: د زهرې سیارې یو کال څومره دی؟

ځواب: د زهرې سیارې یو کال 225 ورځې دي چې نیم کال یې شپه او نیم کال یې ورځ ده.

63 پوښتنه: د عطارد سیارې د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: د ورځې د سانتي گریډ مثبت 20 او د شپې منفي 20 درجې وي.

64 پوښتنه: د مریخ ورځ څو ساعت ده؟

ځواب: د مریخ ورځ 24 ساعته ده.

65 پوښتنه: د مریخ یو کال څومره دی؟

ځواب: د مریخ سیارې یو کال د 687 کالو سره برابر دی

66 پوښتنه: د مریخ د حرارت په اړه راته ووايه؟

خواب: دمریخ دحرارت درجه در منفي 70 درجو پورکښته راځي

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

67 پوښتنه: دمشترې سیارې ورځ څو ساعته ده؟

خواب: ورځ یې پنځه ساعته ده.

68 پوښتنه: دمشترې سیارې کال څومره دی؟

خواب: لکه دمخکې 12 کاله:

69 پوښتنه: دزحل سیارې یو کال څومره دی؟

خواب: دزحل سیارې یو کال دمخکې د 29 کالو سره سمون خوري.

70 پوښتنه: داورانوس سیارې یو کال څومره دی؟

خواب: لکه دمخکې 48 کاله.

71 پوښتنه: دنپتون یو کال څومره دی؟

خواب: دنپتون یو کال دمخکې د 169 کالو سره برابر دی.

72 پوښتنه: دپلوتو سیارې یو کاله څومره دی؟

خواب: دپلوتو یو کال دمخکې د 247 کالو سره سمون خوري.

73 پوښتنه: که هوا ولاړه وای او مخکې دحرکت په حال کې وای څه به

پيښ سوي وای؟

خواب: د 1600 کیلومتر په اندازه به تیز توپانونه را الوتي وای.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

74 پوښتنه: که دتوپان تیزوالی په ساعت کې 200 کیلومترو ته ورسېږي څه به پيښ سي؟

ځواب: ستر زیانونه به درشا پرېږدي لکه دځینو ونو لمنځه وړل دکورونواو ودانیو نړول او نور.

75 پوښتنه: که مځکه ودرېږي؛ حرکت ونه کړي څه به پيښ سي؟

ځواب: دورځي دخوا به دتودوځي درجه 350 سانتي گریډ ته پورته سي او دسپي به يې دتودوځي درجه 270 سانتي گریډ ته را ټيټه سي

76 پوښتنه: دمځکي دميط اوږدوالی څومره دی؟

ځواب 40000 زړکیلومتره دي .

77 پوښتنه: مځکه په یوه ثانيه کې څومره فاصله وهي ترڅو پرځپل ځان راوگرځي؟

ځواب مځکه په هرثانيه کې نیم کیلومتر فاصله ټي کوي.

78 پوښتنه: په یوه متر بڼه زرعتي مځکه کې څومره ژوندي موجودات شتون لري؟

ځواب: په یو متر زرعتي مځکه کې د دوولکو څخه ډېر چينجیان، سل زر حشري، دري سوه عادي چينجیان، په زرگونو ميليونه میکروبونه او ډېر نور کوچني موجودات شتون لري.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۷۹ پوښتنه: دونو پاڼي څنگه تجزيه کيږي؟

خواب: دوني پاڼي د ميليونونو ذريښي موجوداتو په مرسته تجزيه کيږي:

۸۰ پوښتنه: که موږ د سمندر د سطحې څخه 7640 يا دهغه څخه لوړ وځيږو څه به راته پيښ سي؟

خواب موږ به بي هوښه سو.

۸۱ پوښتنه: که دهوا فشار لمنځه ولاړ سي څه به پيښ سي؟

خواب: دانسان په بدن کي سته گازونه به وپاشل سي او لويي. کلمي، منځني غوږ، هوايي لاري او انساج به يې وشکيږي، وشکيږي.

۸۲ پوښتنه: په حيواناتو کي کوم حيوان د زلزلې درمخه خبريږي؟

خواب: خر د زلزلې څخه پنځلس دقيقې مخکي خبريږي:

۸۳ پوښتنه: په ټوله نړۍ کي په يوه ثانيه کي څومره اورښت کيږي؟

خواب: په يوه ثانيه کي 16 ميليونه ټنه

هر متر مکعب هو په صفر درجه تودوخه کي داوبو.

۸۴ پوښتنه: څومره براس ته خای ورکوي؟

خواب: پنځه 5 گرامه داوبو براس ته:

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۸۵ پوښتنه: که دهوا تودوخه شل ياديرش درجي وي څومره داوبو براس، بخار دځان سره وړلی سي؟

ځواب: تخمین 130 گرامه داوبو براس دځان سره وړلی سي.

۸۶ پوښتنه: که چيري داوبو انقباض او انبساط ځانگړنه نه وای څه به پيښ سوي وای؟

ځواب: دنړۍ پرمخ به هيڅ ژوندی موجود نه وای:

۸۷ پوښتنه: آیا دمځکي څخه ماسيوا بل ځای اوبه سته؟

ځواب په کایناتو کې دابو پراسونه کشف سوي چي دهغي جملې ساينس پوهانو داسي پراسونه هم کشف کړي دي چي داوبو اندازه يې دومره کيږي چي په یوه ورځ کي دمځکي ټوله سمندرونه شپيته واري داوبو څخه ډک کړي.

۸۸ پوښتنه: په سمندرونو کي څو ډوله کبان شتون لري؟

ځواب د دري ميليونه ډوله څخه ډېر کبان ۸۹ پوښتنه په قرآنکريم کي د البر کلمه څو ځله ياده سوي ده؟

ځواب: 13 ځله.

۹۰ پوښتنه په قرآنکريم په يوازي ډول دالبحر کلمه څوځله ذکر سوي ده؟

ځواب: 33 ځله ذکر سوي ده.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۹۱ پوښتنه: دسمندر په هر لیتر اوبو کې څومره مالګه شتون لري؟

ځواب: دسمندر په هر لیتر اوبو کې ۲۷ ګرامه شتون لري.

۹۲ پوښتنه: په یوه کال کې دسمندرونو د اوبو څخه انسانان څومره مالګه په مصرف رسوي؟

ځواب: انسانان هر کال ۵۰ میلیونه ټنه مالګه دسمندر څخه په مصرف رسوي.

۹۳ پوښتنه دسمندر په هر کیلومتره مکعب سیمه کې څومره مالګه شتون لري؟

ځواب: دسمندر په هر کیلومتره مکعب سیمه کې ۳۴ ټنه مالګه شتون لري:

۹۴ پوښتنه: که دسمندرونو ټوله مالګه را وویستل سي او د شپږو لویو وچو پرسره وچول سي دمخکې سطحه به څومره لوړه سي؟

۹۵ پوښتنه: آیا دسمندرونو اوبه دځایه نه خوځيږي؟

ځواب: دسمندرونو اوبه د خوځښت په حال کې دي حتا ځینې وخت در ۱۵ زرو کیلومترو پوري فاصله وهي.

۹۶ پوښتنه: دسمندرونو داوبو دا حرکت دڅشي له کبله صورت نیسي؟

ځواب: داستوا په کرښه کې د لمر د تودوخې له کبله په حرکت راځي.

۹۷ پوښتنه: یخي اوبه تودې درنې دي که گرمې؟

ځواب یخي اوبه دگرمو اوبو څخه درنې دي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۹۸ پوښتنه: د سمندر داوبو د یادو خوځېدنې حجم څومره وي؟

ځواب: د یادو خوځېدنو حجم په هر دقیقه کې څلور میلیونه ټنه وي:

۹۹ پوښتنه: آیا په خلا، تشیال کې د جاذبې قوه شتون لري؟

ځواب: یا هلته د جاذبې قوه شتون نه لري ځکه خو تشیال کې شیان د الوتو په حال کې قرار نیسي؛ لکه ستور مزلې په فضا کې بیږی کې چې د مصنوعي جاذبې قوې څخه ګټه اخلي

۱۰۰ پوښتنه: که چیرې د مځکې تیزوالی ډېر یادو څنډه کې څه به پېښ کې؟

ځواب: ټول توکي او شیان به دفضا لورته والوزي؛ و به تبې.

۱۰۱ پوښتنه: آیا د غرونو جگوالی همدمه دی چې موږ یې وینو؟

ځواب: یا غرونه د مځکې دمخ د جگوالي ۲:۳ په تناسب په مځکې کې ښخ دي.

۱۰۲ پوښتنه: غرونه ولې دوه برابره نور په مځکې کې ښخ کړل سوي دي؟

ځواب: ترڅو د مځکې پوښتونه، پوړونه د یو بل څخه د مځکې د څرخېدنې په وخت کې بیل نه شي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۰۳ پوښتنه: آیا د هیمالي د غره لوړڅوک ایورسټ چي د سمندر دمخ څخه ۸۸۴۸ متره لوړه ده دیاد غره ټوله جگوالی همدومره دی؟
ځواب: یا د هیمالیا د غره ټوله قد دمخکي د تل څخه در سره پوري ۲۶۵۴۴ متره دی.

۱۰۴ پوښتنه: که غرونه نه وای څه به پيښ سوي وای؟
ځواب: مخکه به د ښوریدو او لږزیدو سره مخ سوي وای ځکه خو :
غرونه په مناسبو ځایونو کي ښخ کړل سوي دي.
۱۰۵ پوښتنه: سترگه څومره اوږده او وزن لري؟

ځواب: دانسان سترگه شاوخوا دونیم سانتی متره او اته گرامه ده.

۱۰۶ پوښتنه: زموږ مخکه دڅو حرکتونو لرونکي ده؟
ځواب: لومړی په ساعت کي ۱۶۰۰ کیلومترو په سرعت سرا را څرخي
چي ورځ او شپه ورڅخه منځ ته راځي.
دویم د لمر څخه په ثانیه کي ۳۰ د کیلومترو په سرعت راڅرخي چي دیاد
حرکت څخه یی موسمونه منځ ته راځي.

دریم د لمر سریوځای دخپلي آسمان ټولگي شیدو لاري کهکشان د مرکز
څخه په ثانیه کي ۲۳۰ د کیلومترو په تیزوالي راڅرخي.
څلورم د شیدو لاري دکهکشان سره یوځای په کایناتو نامالوم لوري ته په
ثانیه کي ۶۰۰ د کیلومترو په تیزوالي د حرکت په حال کي ده.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۰۷ پوښتنه: هرکال څومره کسان دمار دچيچلو له کبله خپل ژوند دلاسه ورکوي؟

ځواب: هرکال په نړۍ کې يولک دېرش زره وگړي دما دچيچلو له کبله خپل ژوند دلاس ورکوي.

۱۰۸ پوښتنه: دانسان په مغز کې څومره حجرې شتون لري؟

ځواب: دانسان مغز د ۸۶ميلياردو عصبي حجرو، ژونکو څخه جوړ سوی دی

۱۰۹ پوښتنه: دښځو مغز دنارينو دمغز څخه څومره کوچنی دی؟

ځواب: ځيرونو په ډگه کړی چې ددې سربيره چې دښځو مغز دنارينو په نسبت سل گرامه کوچنی دی، مگر ښځې دمغز څخه پرځای او گټوره استفاده کوي.

۱۱۰ پوښتنه: اورلگيت څنگه اختراع سو؟

ځواب: د اورلگيت جوړونکي کبريت په پيل کې دنوو چاودېدونکو توکو دجوړولو هڅه کول، مگر هغه په تصادفي ډول زموږ په نني ژوند کې د ډير کاريدونکي اورلگيت اختراع کړ.

۱۱۱ پوښتنه: دراوسه دنړۍ لويه کښتۍ څنگه جوړښت لري؟

ځواب: دنړۍ دلويي بېړۍ پر جوړولو ۲ميليارده ډالره مصرف سوی دی، ۷۶۰۰مسافرخايوي،

اوږدوالی يې ۳۶۰ متره دی ۷داوبازی حوضونه ۶کوچني زرغونه پارکونه ۴۰ هوټلونه لري چې هريوه کې يې ديوه هيواد ځانگړي خواږه

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

يخيزي او د ۱۲ لويو کار خونو په اندازه کاربن ډای اکسايډ گاز د چاپيريال دکريډو لپاره توليدوي.

۱۱۲ پوښتنه: د سپينو زرو د ځانگړنو څخه ديؤي يادونه وکړئ؟

ځواب: که د سپينو زرو د پيپونو څخه اوبه تيري سي ميکروب به يې لمنځه وړي.

۱۱۳ پوښتنه: که غواړو يو ليتر اوبه د باکتریاوو څخه پاکي کړو څومره سپينوزرو ته اړتيا ده؟

ځواب: موږ ديؤه گرام سپينو زرو ميلياردمه برخه بايد په اوبو کي حل کړو

۱۱۴ پوښتنه: آيا په سپينو زرو سره دهوا پاکي او ناپاکي مالوموای سو؟

ځواب: هو سپين زر دخپل رنگ په بدلون سره موږ ته بنيي چي په هوا کي زهري گازونه شتون لري.

۱۱۵ پوښتنه: پوهانو دمخکي په قشر کي د څومره اوسپني د شتون اټکل کړی دی؟

ځواب: پوهانو اوسوه پنځوس ميلیو؛ ميلیونه تنه اټکل کړي دي.

۱۱۶ پوښتنه: آيا دانسان په بدن کي اوسپنه شتون لري؟

ځواب: هو شتون پکښي لري.

۱۱۷ پوښتنه: څومره اوسپنه دانسان په بدن کي شتون لري؟

ځواب: د انسان په بدن کي تقريباً دري گرامه اوسپنه شتون لري.

او ڄوابونه

ننگونکي پوڀنتني

۱۱۸ پوڀنتنه: په يوه گرام خاوره کي څومره باکترياوي شتون لري؟

ځواب: په يوه گرام خاوره کي ميليارډونه باکترياوي شتون لري.

۱۱۹ پوڀنتنه: په ۱۵۵۶ ميلادي کال کي په چين کي زلزلې څومره کسان مړه کړل؟

ځواب: په هغې زلزلې کي ۸۵۹ زرو وگړو خپل ژوند دلاسه ورکړ.

۱۲۰ پوڀنتنه: په ۱۷۳۷ ميلادي کال کي په هند کي زلزلې څومره کسان مړه کړل؟

ځواب: په ياد کال په هند کي ۱۸۰ زره نفره زلزلې ووژل.

۱۲۱ پوڀنتنه: په ۱۹۲۳ کال کي په جاپان کي زلزلې څومره کسان مړه کړل؟

ځواب: په ۱۹۲۳ کال کي زلزلې په جاپان کي يولک کسان ووژل.

۱۲۲ پوڀنتنه: عين القط ستور دمځکي څخه څومره ليري دئ؟

ځواب: تخمين ۱۳ نوري کاله.

۱۲۳ پوڀنتنه: د دري زرم ميلادي کال د مارچ دمياشتي پر ۲۱ نيټه به سهار لمر پر څو بجي راوخيزي؟

ځواب: په هغه سهار به لمر پر ۶ بجي او ۱۰ دقيقې راوخيزي.

۱۲۴ پوڀنتنه: درنا، نور سرعت، تيزوالی په يو ثانيه کي څومره دئ؟

ځواب: دنور، رنا دقيق تيزوالی په ثانيه کي ۵، ۲۹۹۷۹۲ کيلومتر دئ.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

125 پوښتنه: سپوږمۍ د ځان او مځکې څخه په څو ورځو کې راگرځي؟

ځواب: سپوږمۍ په ۲۹ ورځو او شپږ ساعته کې د ځان او مځکې څخه راگرځي.

۱۲۶ پوښتنه: سپوږمۍ هره ورځ درمخکۍ ورځې څو دقیقې ورسته را خپري؟

ځواب: ۴۹ دقیقو ورسته .

۱۲۷ پوښتنه: د سپوږمۍ لویوالی څومره دی؟

د سپوږمۍ لویوالی د مځکې د ۸۰ برخې سره برابر دی

۱۲۸ پوښتنه: که یو شپته کیلو گرامه انسان موږ په سپوږمۍ کې وتلو څو کیلو گرامه به سي؟

ځواب: لس کیلو دمځې څخه کم ۸۰ کیلو گرامه به سي.

۱۲۹ پوښتنه: که سپوږمۍ دمځکې څخه لږ نوره ليري سي څه به پيښ سي؟

ځواب: د جزر او مد پيښه به رامنځته سي يانې د سمندرونو اوبه به لوړي را پورته سي، ټوله مځکه به ونيسي او ژوند به د کړاونو څخه ډک سي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۳۰ پوښتنه: د سپوږمۍ رڼا د لمر درنا د څویمې برخې سره برابره ده؟

ځواب: د سپوږمۍ منعکسه رڼا د لمر د رڼا د اتلسمې برخې سره برابره ده.

۱۳۱ پوښتنه: د الله جل جلاله دیاد او ذکر بیان د قرآن کریم په څو آیاتونو کې راغلی دی؟

ځواب: ددرو سو څخه په زیاتو آیاتونو کې.

۱۳۲ پوښتنه: که دمخکې او لمر ترمنځ د جاذبې قوه لمنځه ولاړه سي څه به پېښ سي؟

ځواب: مخکه مخکې به دخپل تگ لوري څخه ووځي یانې دخپل مدار څخه به لیري سي او دخلا د تاریکیو په منځ کې به لا لهانده منفي ۲۷۰ درجې کې یخی سي.

۱۳۳ پوښتنه: د لمر او مخکې ترمنځ د جاذبې قوه که په وزن واړو څومره کیږي؟

ځواب: داسې به وي ۱ میلیون $\times$ ۱ میلیو $\times$ ۲ میلیونه ټنه

۱۳۴ پوښتنه: آیا مخکې په خپل مدار کې تل په یوه ډول سرعت سره د حرکت په حال کې ده؟

ځواب: یا؛ مخکې دخپل مدار په کوچني قطر درلودنکې برخه کې تیزه او په لوی قطر درلودنکې برخه کې یې سرعت کمیږي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۳۵ پوښتنه: که چیرې مخکې د لمر په غبرګون کې و غورځول سي څه به پيښ سي؟

ځواب: په ډېر لږ وخت کې به تبخیر سي .

۱۳۶ پوښتنه لمر په ثانیې کې څومره تودوخه تولیدوي؟

ځواب: د دوزرو میلیارډو تنو د ډبرو سکرو د تودوخې په اندازه.

۱۳۷ پوښتنه: د اټکلونو دمخې د لمر ژوند څومره تیرسوی دی؟

ځواب: پنځه زره میلیونه کاله تیرسوی دی.

۱۳۸ پوښتنه: لمر په څومره وخت کې دخپل ځان څخه راغړي؟

ځواب په ۵،۵۰۰ ورځو کې

۱۳۹ پوښتنه: لمر په خلاً کې د لمریز نظام په ګډون د جنوب څخه د شمال لورته یا که ووايوو یو نامعلوم لورته په څومره سرعت د حرکت په حال کې دی؟ ځواب لمر د لمریز نظام په ګډون ۵،۱۹ کیلومترو په سرعت د حرکت په حال کې دی.

۱۴۰ پوښتنه: انسان په خلاً؛ فضا یا تشیال کې در اوس څومره مخته تللی دی؟ ځواب د اټکل لمخې یوازي یوه نوري ثانیې، چې انسان ادعا کوي سپوږمۍ ته ختلی دی.

پوښتنه: هغه فضايي بیړي چې ساینس پوهان پرې غورکوي چې فضايي فتحه کوو شالنجر فضايي بیړي څومره تګ په خلاً کې وکړي؟

ځواب: يوازي اويا ثانيې او بيا د اور په لمبو لولپه سول.

۱۴۲ پوښتنه: دلمر څخه د اورڅپي درڅومره ليري ځای پوري ځي؟

ځواب دلمر ياد توپانونه ديو ميلیون كيلومترو يا دهغه څخه ډېر دلمرڅخه ليري خپريږي.

۱۴۳ پوښتنه: که موږ دسمندر دسطحي څخه ناڅاپه ډېر لوړ ولاړسو دبيلگي په ډول غره ته وخيږو څه به راته پيښ سي؟

ځواب: که موږ دسمندر دسطحي مخ څخه ۲۵۰۰۰ فوټه، ۷۶۲۰ متره لوړ ولاړسو چي حتا ځينو کسان که ۱۶۰۰۰ فوټه ۴۸۷۷ متر لوړ ولاړسي نو دساه بتدی؛ساه لنډی ستونزه به ورته پيداسي.

۱۴۴ پوښتنه: آيا نباتات،مرغان او حشرات دالله جل جلاله ستاينه کوي؟

ځواب: هو ټول مخلوقات دالله جل جلاله ستاينه کوي؛سورت نور ۴۱نمبرايات شريف او سورت حشر نمبرآيات شريف تلاوت کړئ.

۱۴۵ پوښتنه: آيا دقرآنکريم تلاوت کول،نباتاتو ته نازورکول دهغوئ پر حاصل اغېزه لري؟

ځواب: هو دهغوئ دښه ودې او حاصل دډېرښت لامل کيږي په کایناتو کي دقرآنکريم علمي معجزې کتاب وگورئ چي ددې کتاب يو ماخذ دی.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

١٤٦ پوښتنه: په شنه پاڼي کي اوبه په څشي تجزيه کيږي؟

ځواب: په پاڼه کي اوبه په هيدوجن او اکسجين تجزيه کيږي.

١٤٧ پوښتنه: موږ څومره قدرت ته اړتيا لرو چي په هغه هيدورجن او اکسجين تجزيه کړو؟

ځواب: موږ دو زره سانتي گريډ درجې تودوخي ته اړتيا لرو ترڅو اوبه په هايډروجن او اکسجين تجزيه کړو.

١٤٨ پوښتنه: ددې لپاره چي په نړۍ کي دغازونو اندازه ثابته پاته سي، ونې کومي چارې مخته وړي؟

ځواب: ونې دپاد کار لپاره ١٠٠ بيليونه دکاربن ډاي اکسايډ گاز او ٢٥ بيليونه هايډروجن گاز په غذايي موادو او سل بيليونه اکسجين گاز بدلوي.

١٤٩ پوښتنه: ديوې منځنۍ ونې پاڼه په يو ساعت کي څومره غذايي مواد توليدوي؟

ځواب: ديوې منځنۍ ونې پاڼه په يو ساعت کي يو کيلو گرام غذايي مواد توليدوي.

١٥٠ پوښتنه: دمصر په اهرامونو کي دڅو کالو زاړه خو فعال تخمونه موندل سوي دي؟

ځواب: دمصر په اهرامونو کي ٦٠٠٠ کاله زاړه دکرنې وړ تخمونه موندل سړي دي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۵۱ پوښتنه: آیا دمعدې تیزب چې سختې غوښې تجزیه کوي دتخمونو دتجزیې وړتیا لري؟

ځواب: یا تخمونه په سختو شرایطو کې ځان خوندي ساتلی سي ځکه :
هغوی الله جل جلاله هم داسي خلق کړي چې دخپلو پوښونو په مرسته په سختو حالاتو کې خوندي پاته سي ځکه خو دمعدې تیزاب هم دنباتاتو تخمونه نه سي تجزیه کولی.

۱۵۲ پوښتنه: سره غالبوز دشیري شاتو دراتولو او هکې پټولو ورسته څه په کیږي؟

ځواب: سره غالبوز دخپلو هکیو او راتولو کړو شاتو په خاوره کې :
درپټولو ورسته مري او بچي یې دهکې څخه در راوتلو ورسته په خپل چرگیني کې دیوه کال خورکه موندی.

۱۵۳ پوښتنه: مرغان دخپلو چیچانو دغټولو لپاره هغوی ته څوځله خواړه ورکوي؟

ځواب: ځیني مرغان شتون لري چې خپلو چیچانوته ۱۳۰۰ ځله خواړه ورکوي.

۱۵۴ پوښتنه: کله چې داوښې جونگی مړسي څشي کوي؟
ځواب: ژاري.

۱۵۵ پوښتنه: اسپه دجونگي دمرگ ورسته څه کوي؟

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

ځواب: یو جالب شیشنی کوي؛ همدارنگه مري ته يې څوک نيژدي نه پریردي ځيني وخت خورک او څښاک بندوي.

۱۵۶ پوښتنه: په نړۍ کي څومره اوبښان شتون لري؟

ځواب په نړۍ کي د ۱۵۰ ميلیونو څخه ډېر اوبښان شتون لري.

۱۵۷ پوښتنه: داوښ دنارو یوه ځانگړنه څسې ده؟

ځواب: داوښ نارې دسختو شيانو لکه ازغو، ځوځانو دتجزیه کولو وړتیا لري.

۱۵۸ پوښتنه: که اوبښ خوړو ته لاس رسئ ونه لري خواړه دکومه پوره کوي؟

ځواب: دخپلو بوکونو څخه.

۱۵۹ پوښتنه: داشانو منځنی همر څوکاله دی؟

ځواب: داوښانو منځنی عمر ۴۰ کاله دی:

۱۶۰ پوښتنه: دخوا په شیدو کي څسې شتون لري؟

ځواب: دغواشیدي تخمین ۹۳ سلنه اوبه جوړوي او خوړه، پرتینونه، معدني مواد، کلسیم، فسفر اوای بی سی ډی ویتامیونون شتون پکښي لري.

۱۶۱ پوښتنه: دغواشیدي دڅسې څخه ترلاسه کیږي؟

ځواب: دویني څخه.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۶۲ پوښتنه: د زرافې سترگې دخپل شاوخوا څومره لیدل کولی سي؟

ځواب: د زرافې سترگې دخپل شاوخوا ۳۶۰ درجې لید کولی سي.

۱۶۳ پوښتنه: د زرافو د غاړې اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: دځینو زرافو د غاړې اوږدوالی یونیم متر ته رسیږي.

۱۶۴ پوښتنه: آیا داسې ژوی سته چې هیڅ اوبه نه څښي؟

ځواب: هو په دکانګرو په شان یو ژوی دی چې هیڅ اوبه نه څښي حتا د اوبو په څښاک سره مړ کیږي.

۱۶۵ پوښتنه: آیا د سمندرونو داوبو ترمنځ توپیر سته؟

ځواب: هو دهر سمندر اوبه ځانته ځانګړی غلظت، تودوخه، او تريوالی : لري، او دهغوی په منځ کي دیوالونه، خنډونه شتون لري چې اوبه یې دیوبل سره نه ګډیږي.

۱۶۶ پوښتنه: آیا د سمندرونو په منځ کي یاد دېوالونه، خنډون پریوه ځای ثابت ولاړوي که په خوځښت کي دي؟

ځواب: یاد دېوالونه ثابت نه دي دزلزلو او بادونو په مرسته خپل ځای ته بدلون ورکوي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۶۷ پوښتنه: که موږ یو نبات سرچپه کښیږدو آیا ریښې به یې لوري او پاني به یې کښته لورته ولاړې سي؟

ځواب: نه نبات طبع داسي خلق سوی چي ریښې یې کښته او ساقه یې : لور لورته پورته کیږي.

۱۶۸ پوښتنه: دځینو نباتاتو ریښې څومتره په مخکه دننه کیږي؟

ځواب: داسي نباتات شتون لري چي ریښې یې در ۳۰ مترو پوري په مخکه کي لاندې لور ته ځي.

۱۶۹ پوښتنه: که نباتات اوبه نکړو لومړی کومې اوبه کاروي؟

ځواب: لومړی دپانو، بیادځانگو، بناخونو او ورسته یې ریښې وچیري که لومړی یې دریښو اوبه کارولی نباتات به ژر وچیدای.

۱۷۰ پوښتنه: آیا دنباتاتو دابوڅخه دڅښلو لپاره گټه اخیستلی سو؟

ځواب: هو په ځینو دښتو او وچو سیمو کي داسي ونې شتون لري چي دري زرو لیټرو پوري اوبه پکښي خوندي وي ترڅو تږي انسانان یې د ځانگو او بناخونو په پري کولو سره دهغوئ په منځ کي په خوندي سوو اوبو ځانونه اوبه ولی سي.

۱۷۱ پوښتنه: آیا دونو پاني یو کوچنی کارخونه، فابریکه نه ده؟

ځواب: دونو پاني کوچنی خورا ډېر پیچلي فابریکي دي چي دنباتاتو ټوله وده پر همدې پانو پوري تړلي ده، کله چي یوه پانه لمرته مخامخ سي په یوه دقیقه کي شل عضوي مرکبونه جوړوي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۷۲ پوښتنه: دهندي جوز تخم څومره کوچنی دی؟

ځواب: دهندي جوز تخم دومره کوچنی دی چې په هرگرام کې ۷۰۰۰۰ دانې شتون لري.

۱۷۳ پوښتنه: آیا تخمونه ژوند لري؟

ځواب: هو تخمونو کې ژوند دی او دوی خپل په ځان کې تغذیه کوي.

۱۷۴ پوښتنه آیا داسې تخمونه سته چې وزرونو ته ورته جوړښتونه ولري؟

ځواب: هو سته چې دهغو په مرسته په هوا سلگونه کیلومتره لاره وهي

۱۷۵ پوښتنه په شام او مصر کې لومړی چا دکوترو په مرسته دلیکونو استول پیل کړل؟

ځواب: دهغه وخت دشام اومصر امر نورالدین الشهید دکوترو په مرسته پستي خدمات یا دلیک لیږولو خدمات په کار وچول.

۱۷۶ پوښتنه: په نړۍ کې څو ډوله لیک لیږدونکي کوتري شتون لري؟

ځواب دپوهانو په وینا ۵۰۰ ډوله لیک وړونکي کوتري شتون لري.

۱۷۷ پوښتنه: لیک وړونکي کوتري بېله دمې څومره مزل کوي؟

ځواب: زر کیلومتره.

۱۷۸ پوښتنه: دلیک وړونکو کوترو سرعت څومره دی؟

ځواب: په ساعت کې ۶۰ کیلومتره لار طی کوي.

۱۷۹ پوښتنه: نورالدين الشهيد دڅو ليک وړونکو کوټرو څخه گټه

اخيستي ده؟

ځواب: ۲۰۰۰ ليک وړونکو کوټرو څخه.

۱۸۰ پوښتنه: مرغان څنگه خپله لار پيدا کوي؟

ځواب: دهغوئ په سر کي رادار ته ورته سيستم دئ چي دمخکي.

دمقناطيسي ميدان په مرسته خپله لار پيدا کوي.

۱۸۱ پوښتنه: مرغان ترڅو مترو لوړ الوتلی سي؟

ځواب: داسي مرغان، الوتونکي سته چي دسمندر دمخ څخه ۹۰۰ متره

لوړ الوتنه کوي، بيلگه يي دايورسټ دڅوکي پر سره دمرغانو الوتنه ده

۱۸۲ پوښتنه: دانسان زړه څومره بريښنا توليدوي؟

ځواب: دانسان زړه دولت سلمه برخه بريښنا توليدوي.

۱۸۳ پوښتنه: آيا بريښنا يي جرکه، کرنټ ورکونکي کبان شتون لري؟

ځواب: هو په سمندرونو کي داسي کبان شتون لري چي ۶۰۰ ولټه بريښنا

يي جټکي، جرقې دخطر په وخت کي دځانه توليدوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۸۴ پوښتنه: آیا په سمندرونو کې داسې کبان سته چې دنورو کباتو درملنه کوي؟

ځواب: هو یو ډول کوچني کبان دي چې خورک یې د لوی کباتو د چرک او نو خوړل دي کله کله لوی کبان دهغوئ خواته راځي ترڅو دهغوئ د زخمونو څخه چرک اونیوونه وځوري او ددوی زخمونه په دې کار سره ژر ورغیږي.

۱۸۵ پوښتنه: دمرغانو بدن دخنکوالي سیستم څنګه جوړ سوی دی؟

ځواب: داسې چې بدن هري برخې ته یې کوچني دهوا پیپونه ته ورته جوړښتونه ورغلي ترڅو دهغوئ بدن خنک وساتي.

۱۸۶ پوښتنه: مرغان دڅومره ځای څخه خپل ښکار ویني؟

ځواب: ځیني مرغان خپل ښکار د ۲۰۰۰ متره لیرې څخه لیدلی سي.

۱۸۷ پوښتنه: دښکاري باز سرعت دښکار په وخت کې څومره وي؟

ځواب: دښکاري باز سرعت دښکار په وخت ۳۵۰ کیلومتر په ساعت ته رسیږي.

طیایي الکردان بیله دریدلو په یو ځل څومره لار طی کوي؟

ځواب: طیایي الکردان بیله دریدلو په یو ځل ۵۵۰۰ کیلومتره لار طی کوي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۱۸۸ پوښتنه: سمندري ښکاري سپين مرغه د یخنی څخه د تېښتې لپاره څومره محاجرت کوي؟

ځواب: ۹ زره کیلومتره .

۱۸۹ پوښتنه: آیا ددې مرغانو څخه هم اوږده مزل کونکي مرغان سته؟
ځواب: هو ددې مرغانو یو بل ډول دشمالی.

منجمد سمندر څخه جنوبي منجمد سمندر پورې ۳۲ زره کیلومتره فاصله طی کوي.

۱۹۰ پوښتنه: انسان د خوګ، خنزیر د غوښې په خورک سره په کومو ناروغيو اخته کیږي؟

ځواب: د کډو داني دچیني؛ نسناستي؛ امیبي ډیزنټري، ژړي، د زړه دوالونو د تنگیډو او نورو ناغیوباندي اخته کیږي.

۱۹۱ پوښتنه د سپیانو څخه څو ناروغی انسانانوته لیږل کیږي؟

ځواب: ۳۶ ناروغی چي مشهوره یي د لیوني سپي ناروغي ده.

۱۹۲ پوښتنه د سپي څخه وه انسان ته دناروغی دلیرد سلنه څومره ده؟

ځواب: د سپي څخه انسان ته دناروغی دلیرد اندازه ۹۲ سلنه ده

۱۹۳ پوښتنه د پيشي څخه وه انسان ته دناروغی دلیرد سلنه څومره ده؟

ځواب: د پيشي څخه انسان ته دناروغی دلیرد اندازه ۷ سلنه ده.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

194 پوښتنه: دسپي په پزه کي څو بويایي حجرې شتون لري؟

ځواب: دسپي په پزه کي ۵۰ میلیونه بويایي ژونکي، حجرې شتون لري
۱۹۵ پوښتنه: سپی څومره بویونو ته په خپله حافظه کي ځای ورکولی
سي؟

ځواب: میلیونونو بویونو ته ځای ورکولی سي.

۱۹۶ پوښتنه: که موږ پنځوس لیټرو اوبو ته یوه کوچنۍ کاچوغه مالګه
ور واچوو آیا سپی به هغه وپيژني؟

ځواب: هو سپی دخپل پیاوړي بويایي حس په مرسته هغه اوبه دنورو
پنځوس لیټرو څخه بیلوالی سي.

۱۹۷ پوښتنه: د بدن وینه دڅشي په مرسته داضافي موادو څخه پاکيږي؟
ځواب: د بدن وینه دپښتورګو په مرسته داضافي، او زهري توکو څخه
پاکيږي.

۱۹۸ پوښتنه: په اسلام کي دويني دخورلو حکم څشي دی؟ ځواب: په
اسلام کي دويني دخورل حرام دي.

۱۹۹ پوښتنه: آس څومره بار وړلی سي؟

ځواب: دخپل بدن څلورمه برخه.

۲۰۰ پوښتنه: آیا آس په زړیدو سره دنسل تولید دروي؟

ځواب: نه آس چي زوړ هم دنسل دتولید وړتیا لري.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۲۰۱ پوښتنه: داس حافظه څنګه ده؟

ځواب: آس پياوړي حافظه لري په کومه سيمه کې چې اوسيدوې دهغې سيمې ټولې لارې ورته مالومي وي.

۲۰۲ پوښتنه: آيا آس دخپل خاوند ږغ پيژني؟

ځواب: هو آس دخپل خاوند ږغ او دسپړتيا، چلولو طريقه پيژني او يو وفادره ژوی دی.

۲۰۳ پوښتنه: دنيلي کبان په نامه کبان چې شمېر يې ۱۵۰ زروته رسيدوې څومره وزن او اوږدوالی لري؟

ځواب: دنيلي کبانو وزن ۱۳۰ ټنه او اوږدوالی يې ۳۵ مترو ته رسيدوې.

۲۰۴ پوښتنه: ياد کبان څومره مزل کوي؟

ځواب: هغوی دشمالی قطب څخه دمخکې جنوبی قطب پوري اوږده مزلونه کوي.

۲۰۵ پوښتنه: ياد کبان ديخ او تودوخې پر وړاندې کوم دفاعي وسيله لري؟

ځواب: ياد کبان ډبل پوستکی لري چې پنډوالی يې يو متر ته رسيدوې.

۲۰۶ پوښتنه: ياد نيلي کبان څومره خورک کوي؟

ځواب: دوی دڅلورو ټنو څخه په کمو خورو نه مړيدوې.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۲۰۷ پوښتنه: آیا داسي کبان سته چي انسان وچيچي او دمرني لامل يي سي؟

خواب: هو دهلامي په نامه کبان شتون لري چي که انسان وچيچي او پروخت مرسته ورسره ونه سي نو دمريني لامل يي کيږي.

۲۰۸ پوښتنه: آیا ياد کبان سترگي او غوږونه لري؟

خواب: يا ياد کبان سترگي او غوږونه نه لري.

۲۰۹ پوښتنه لرم څومره وخت بيله خوړو او اوبو ژوند کولی سي؟

خواب لرم کولی سي بيله خوړو او اوبو دري کاله ژوندی پاته سي.

۲۱۰ پوښتنه: لرم په اوبو کي څومره وخت خپله ساه بنده ساتلی سي؟

خواب: دوي ورځي.

۲۱۱ پوښتنه: که موږ لرم دمیکروبونو څخه ډک لوبښي ته واچوو

میکروبه به پر هغه کومه اغيزه وکړي؟

خواب: يا پر لرم به میکروبونه هيڅ اغيزه ونه کړي.

۲۱۲ پوښتنه آیا لرم وينه لري؟

خواب: يا لرم دويني پرځای یوه ژړ رنگه ماده لري.

۲۱۳ پوښتنه: آیا پر لرم هستوي چاودنه کومه اغيزه کوي؟

خواب نه که مستقيم يي ښکارنه سي کومه اغيزه پري نه کوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۲۱۴ پوښتنه: د انسان لپاره څومره تودوخه اویڅ سخت دی؟

ځواب: درځلویښت درجي لوړ او صفر درجه تودوخه کي انسان په زحمت کيږي.

215 پوښتنه: آیا زهري درختي شتون لري؟ ځواب: هو مانچینل یوه ونه ده چي که یې میوه وخورل سي په یو دقیقه کي انسان وژني او که وه دودول سي انسان ړندوي.

216 پوښتنه: رزږولیت گل په څومره وخت کي گلونه کوي.

ځواب: یاد گل په پنځلس کالو کي گل کولو ته رسيږي.

217 پوښتنه: دلرم زهر څومره قیمت لري؟

ځواب: لس میلیونه ډالر .

218 پوښتنه: د څومره لږمانو څخه یو لیتر زهر په لاس راځي؟

ځواب: داوولکو لږمانو څخه.

219 پوښتنه: دانټرنیټ د مزي کیبل اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: در اوسه دیاد مزي اوږدوالی په سمندرونو کي ۲ الکه کیلومتره دی.

220 پوښتنه: د مرغانو ترټولو لوړو پرواز څومره دی

ځواب: در اوسه چي دمرغه لوړ پرواز ثبت سوي لوړوالی یې ۱۱ زره ۳۰۰ متره دی.

221 پوښتنه: ایسکریم لومړی چا جوړ کړ؟

ځواب: چینایانو.

222 پوښتنه: دانسان حافظه څومره ده؟

ځواب: پنځویشته لکه جی بی، داسوال دنویو مالوماتو پر بنسټ دی.

223 پوښتنه: په هرثانیه کي دشاتو مچي څو ځله وزرونه رپوي؟

ځواب: ۴۵۰ ځله.

224 پوښتنه: په هرثانیه کي مچ څو ځله وزرونه رپوي؟

ځواب 350 ځله.

225 پوښتنه: میریان څنگه ژوند لري؟

ځواب: میریان دانسانانو په شان ټولنیز ژوند لري چي یوازي ژوند نه سي کولی.

226 پوښتنه: که یو وږی میري دموړ میري سره مخ سي څه کيږي؟

ځواب: موړ میري وږي میري ته دخپلي خیتي دذخیره سو خوړو څخه خواړه ورکوي.

227 پوښتنه: دمیریانو مشري څوک کوي؟

ځواب: دهغوی ملکه.

228 پوښتنه: دميريانو ملکه کوم کارونه کوي؟

ځواب: هغې اچوي او ميريانو ته کارونه ور ویشي.

229 پوښتنه: بنځينه ميريان کوم کارونه کوي؟

ځواب: دکوچنيو ميريانو پالنه او روزنه کوي.

230 پوښتنه: آيا ساتونکي ميريان سته؟

ځواب: هو يو شمېر ميريان چي خول ته ورته لوی سرونه لري دنده يې دملکي او ښار ساتنه ده.

231 پوښتنه: نور ميريان کوم کارونه کوي؟

ځواب: ځيني ميريان ښار پاکوي، بله دنده يې دډبرو ميريانو دښار ايستنه او ښخول دي او ځيني ميريان دښار د دباندې څخه خواړه راوړي.

232 پوښتنه: آيا دحشراتو پالونکي ميريان هم شتون لري؟

ځواب: هو ځيني ميريان حشرات پالي ترڅو دهغوئ څخه شات ترلاسه کړي.

233 پوښتنه: آيا ميريان دخوړو ساتن ځايونه لري؟

ځواب: هو ميريان په خپل ښار کي کږي وږي کوټي،خوني جوړوي او دهغو څخه دگودامونو دخوړو دساتنې دخونو په توگه گټه اخلي،پريادو گودامونو ساتونکي هم ولاړ وي چي دخوړو ساتنه وکړي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

234 پوښتنه: آیا میریان کښت، کرکيله کوي؟

ځواب: هو لکه څنگه چې دشاتو دلاس ته راوړلو لپاره حشرې پالي همداسي ځيني میریان دځينو نباتاتو کرکيله کوي.

235 پوښتنه: میریان څنگه خپل لار پیداکوي؟

ځواب: میریان پر لاری دتگ پروخت یوه کیمیاوي ماده ترشح کوي او همدغه رګم دکوم خورک دموندلو په وخت کي هم دهغه شاوخوا یاده ماده ترشیح کوي ترڅو په آسانی بیا اړوند مواد وموندي.

236 پوښتنه: میریان څومره وزن وړلی سي؟

ځواب: دخپل وزن دوه برابره وزن دخان سره لیردوي.

237 پوښتنه: کله چې میری مري څه کوي؟

ځواب: خپل شاوخوا ته یوه کیمیاوي ماده پاشي ترڅو نور میریان دهغوی مړی په آسانی سره پیدا کړي.

238 پوښتنه: آیا میریان خبرې کولی سي؟

ځواب: هو دمیریانو په سر او خپته کي ځيني غډې شتون لري چې يادې غډې دکیمیاوي پیغامونو دلیرد وړتیا لري، چې همدا دمیریانو یوډول خبرې دي.

239 پوښتنه: میریان په کومو ډولونو دیوبل سره خبرې کوي؟

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

ځواب: کيمياوي خبرې، ږغيزه پوهونه، دحرکاتو ژبه، دبويايي حس ژبه او اشاروي ژبه.

240 پوښتنه: دميريانو څو سترگي اوپښي دي؟

ځواب: ميريان پنځه سترگي او شپږ پښي لري دنارينه ميريانو سترگي دښځينه ميريانو دسترگو څخه غټي دي.

241 پوښتنه: آياميريان ماورا بنفش وړانگي ليدلي سي؟

ځواب: هو.

242 پوښتنه: دميريان چي دهگي څخه را ووځي څه کوي؟

ځواب: کله چي دهگي څخه را ووځي ۷ اوني خواړه خوري او ورسته يو ورينمين توپ دځان لپاره اوبدي او دڅو ورځو خوب ورسته راکښيني.

243 پوښتنه: آيا ميريان سره جنگيري؟

ځواب: هو دميريانو ترمنځ خونړي جگړي کيږي دانسانو دتورو جنگونو ته ورته په صفونو کي دريږي اويوبل زخمي او وژني، دجنگ دميدان مري دښار دباندې باسي او نيول سوي ميريان دمريانو په شان ساتي.

244 پوښتنه: حشرت ولي حسي ښکرونه لري؟

ځواب: ياد حسي مزي يا ښکرونه يي دانسان په لاس جوړ سوي رادار په شان کار کوي، دوي په هغو خبرې، پلټه کوي او بيلا بيل حسونه پکښي راغونډ سوي دي لکه دبويايي، او تودوخې مالومونکي حسونه.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

245 پوښتنه: ملخ په يوه ورځ کي څومره خواړه خوري؟

ځواب: دومره لکه څومره چي دهغه وزن.

246 پوښتنه: په يو کيلومتر مربع مځکه کي څومره ملخان شتون لري؟

ځواب: ځيني وخت په يوه کيلومتر مربع مځکه کي د ۲۰ څخه در سلو ميليونو ملخان شتون لري.

247 پوښتنه: دملخانو دلو يو لښکرو اوږدوالی څومره وي؟

ځواب: ځيني وختونه دملخانو دلښکرو اوږدوالی ۴۰۰ کيلومترو ته رسيږي.

248 پوښتنه: دملخانو دلښکرو شمير څومره وي؟

ځواب: ځيني وختونه يي د لکرو شمير ۴۰ ميليونو ته رسيږي.

249 پوښتنه: دغوماشي په سر کي څو سترگي دي؟

ځواب: غوماشه سل سترگي لري.

250 پوښتنه: غوماشه څو غاښونه لري؟

ځواب: دغوماشي په خوله کي ۴۸ غاښونه شتون لري.

251 پوښتنه: په هر ثانيه کي غوماشه څو ځله وزرونه رپوي؟

ځواب: 600 ځله.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

252 پوښتنه: غوماشه څو زړونه لري؟ ځواب: غوماشه په خپله سینه کې دري زړونه لري.

253 پوښتنه: غوماشه موږ په تاریکه کې څنگه پیدا کوي؟

ځواب: دخپل رادار په مرسته چې رادار یې تودوخه کشفوي.

254 پوښتنه: د یاد رادار دقت څومره دی؟

ځواب: دغوماشي رادر دیوه سانیکرید زرمه برخه تودوخه کشفوي.

255 پوښتنه: غوماشه درچیلو وړاندې زموږ بدن څه په کوي؟

ځواب: غوماشه زموږ پوستکي در چیچلو وړاندې بی حسه کوي.

256 پوښتنه: ښځه جولای څاله جوړوي که نه؟

ځواب: ښځه جولای، غني څاله جوړوي.

257 پوښتنه کله چې جولای څاله جوړه کړي څه کوي؟

ځواب: نارینه جولای څالي ته په ځینو حرکاتو رابولي او در القاح ورسته هغه خوري، دهگي څخه دچیچیانو در راوتلو ورسته هغه هم خوري، حتا ځیني چیچیان نور چیچیان خوري.

258 پوښتنه: که موږ په حشره وژونکي زهرو باندې مچان ووژنو او یوه ښځینه مچ پاته سي څه به وسي؟

ځواب: هغه ښځینه مچ به داسي نسل تولد کړي چې هغه زهر به بیا پري اغیزه نه کوي، دویم نسل به دهغو زهرو سره مقاوم وي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

259 پوښتنه: دمچانو سترگې څنگه جوړي سوي دي؟

ځواب: که دمچ سترگه دمیکروسکوپ لاندې وگورو وبه وینو چي دمچ سترگه دزرگونو عدسیو څخه جوړه سوي ده.

260 پوښتنه: مچ څنگه لیدل کوي؟

ځواب: مچ هر ټي ز شي په سلوموشن یا ورو ډول سره ویني که نه تاسو دلاس په مرسته دهغه دنیولو کوښښ وکړئ.

261 پوښتنه: مچ څنگه الوتنه کوي؟

ځواب: مچ داسي الوتنه کولی سي چي دهغه ډول الوتنې څخه پرمختللي الوتکې عاجزه دي، مچ ناڅاپه خپل تگلوري ته ۹۰ درجي بدلون ورکولی سي.

262 پوښتنه: مچ څومره میکروبونه دځان سره ليريدوي؟

ځواب: مچان دځان سره ۵۰۰ میلیونه میکروبونه وړي.

263 پوښتنه: آیا دمچ په یوه وزر کي زهر او په بل کي درمل دي؟

ځواب: هو دمچ په یوه وزر کي میکروبونه او په بل کي يي دهغه میکروب ضد ماده شتون لري.

264 پوښتنه: مچان په څومره وخت کي ځای بدلوي؟

ځواب: ډېر ژر کوم مچان چي نن ستاسو په کوټه کي ښايي سبا ستاسو څخه لس کیلومتره ليري تللي وي.

265 پوښتنه: آیا مچ ته درد ورځي؟

ځواب: هو مچ عصباني کيږي او د درد احساس هم کوي.

266 پوښتنه: دمچ دمغزو وزن څومره دی؟

ځواب: دگرم یومیلیونیم برخه .

267 پوښتنه: مچان څو ډولنه لري؟

ځواب: مچان دزر ډوله څخه ډیر ډولونه لري.

268 پوښتنه: دشاتو مچی دڅوگلونو څخه یو څاڅکی شات په لاس راوړي؟ ځواب: دزر و گلونو څخه ډېرو گلونو څخه یو څاڅکی شات په لاس راوړي.

269 پوښتنه: ددی لپاره چي دشاتو مچی یو گرام شات تیار کړي باید پرڅو گلانو کښيني؟

ځواب: ددی لپاره چي دشاتو مچی یو گرام شات تیار کړي باید پر یو میلیونو گلونو کښيني او شیره ورڅخه راټوله کړي.

270 پوښتنه: دشاتو دمچی تیزوالی دالوتني په وخت کي څومره وي؟

ځواب: دشاتو دمچی تیزوالی دالوتني په وخت کي په ساعت کي ۵۰ کیلومتره څخه ډیريږي.

271 پوښتنه: کله چي دشاتو دمچی شات لیږدوي سرعت یي څومره وي؟

ځواب په ساعت کي ۳۰ کیلومتره

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

272 پوښتنه: د یوې کیلو شاتو د جوړیدو لپاره مچۍ باید څومره لار طی کړي؟

ځواب: د یوې کیلو شاتو در اغوندولو لپاره مچیانې باید ۴۰۰ زره کیلومتره الوتنه وکړي.

273 پوښتنه: د شاتو دمچيو ملکه په پسرلي څومره هگۍ اچوي؟

ځواب د ۲۰۰۰ هگيو څخه در ۳۰۰۰ هگيو پوري

274 پوښتنه: آيا د شاتو مچۍ ټولې هگۍ یوځای ږدي؟

ځواب: نه دملکي مچيو هگۍ یوځای او د نر او بنځو مچيو هگۍ بل ځای ږدي.

275 پوښتنه: آیا دمچيو ملکه دخپلو هگيو په جنسیت پوهیږي؟

ځواب: هو ملکه پوهیږي چي کومې هگۍ څخه ملکه او دکومي څخه نوري مچي پیدا کيږي.

276 پوښتنه: مچي کوم کوم کارونه سرته رسوي؟

ځواب: کوچنۍ مچۍ دملکي خدمت کوي؛ ځیني مچمچۍ د چیچیانو روزنه پر غاړه لري، ځیني مچۍ کندو ته اوبه راوړي، ځیني مچۍ دکندو دیکولو او گرمولو دنده لري، ځیني دکندو دپاکولو دنده لري، ساتونکي مچۍ سته چي دکندو دفاع کوي، ځیني مچۍ گلونه موندي، ځیني مچي بیا دمومو څخه شیر ضلعي جوړښتونه جوړوي، او نوري مچۍ سته چي غسل را غونډوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

277 پوښتنه: کومې مچۍ کڼدو ته ننوتلې سي؟

ځواب: هغه مچۍ کڼدو ته پريښودل کيږي چې د کڼدو شپير يې زده وي که يې شپير نه وي زده دمرگ لامل يې کيږي.

278 پوښتنه: مچۍ درڅومره ځايه پوري په شاتو پسي ځي؟

ځواب: درلسو کيلومترو پوري

279 پوښتنه: آيا دمچيو ناروغۍ انسان ته د شاتو دخوړلو دلاري ليردول کيږي؟

ځواب: يا هيڅ دمچيو ناروغي دمچيو د شاتو دلاري انسان ته نه انتقاليږي
280 پوښتنه: شات پر څو ډوله دي؟

ځواب: پر دوه ډوله: درمليز شات او غذايي شات.

281 پوښتنه: په قرآن کريم کي ولې د شاتو مچيو ته په مونث؛ بنځينه نوم سره يادي سوي دي؟ ځواب: ځکه د شاتو راغونډونکي ټولي بنځينه دي نارينه مچۍ شات نه راټولوي.

282 پوښتنه: شات دکومو نارغيو لپاره گټور دي؟

ځواب: د زړه، اينې، تنفسي، حساسيتي، رگونو، هضمي ناروغيو کي گټور دي.

283 پوښتنه: آيا شات پر زخم ايښولي سو؟

ځواب: هو په ځيني زخمونه شات دري برابره ژر جوړوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

284 پوښتنه: شات څو درملريزي مادي لري؟

ځواب: پوهان وايي شات ۷۰ درملريزي مادي لري.

285 پوښتنه: دورينمو چنجی په هره دقیقه کي څو تاره ورينم اوبدي؟

ځواب: دورينمو چنجی په هره دقیقه کي شپږ تاره ورينم اوبدي چي دهر تار اوږدوالی يې ۳۰۰ متره وي.

286 پوښتنه: آیا دورينمو تار کلک دی؟

ځواب: هو دورينمو تارونه دفولاد څخه کلک دي که دفولادو قطر دورينمو دتار په اندازه کړو.

287 پوښتنه: که دويني د سر کروياتو حجري دځنځير په ډول سره وتړو څومره به سي؟

ځواب: دهغوئ اوږدوالی به دومره وي چي دمځکي دميط څخه شپږ ځلي را تاویدلی سي.

288 پوښتنه: دويني په هر ملي متر کي څو سره کرويات شتون لري؟

ځواب: دويني په هر ملي متر کي ۵ ميليونه سره کرويات شتون لري.

289 پوښتنه: دانسان زړه په نارمل ډول په څلوريشته ساعته کي څوځله غورځي؟

ځواب: دانسان زړه په نارمل ډول دورځي ۱۰۳۶۸۰ ځله غورځي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

291 پوښتنه: د انسان زړه په ورځ کي څومره وینه پمپ کوي؟

ځواب: د انسان زړه په ورځ کي ۱۲۰۰ گیلنه وینه پمپ کوي.

292 پوښتنه: د انسان په بدن کي په هره دقیقه کي څو حجرې مري؟

ځواب: د انسان په بدن کي په هره دقیقه کي ۱۲۵ میلیونه حجرې مري

293 پوښتنه: د انسان د بدن د خونکوالي، سږولو دنده دڅشي پر غاړه ده؟

ځواب: د انسان د بدن د خونکوالي، سږولو دنده دخولو تولیدونکو میلیونونو غدو پر غاړه ده.

294 پوښتنه: یځنی په وخت کي بدن د یځنی پروراندې کوم غبرگون ښیي؟

ځواب: کله چي د انسان بدن یخ سي بدن په خپل لږزې، ریزد سره عضلې په خوځښت راولي او عضلې دیاد خوځښت له کبله تودوخه تولیدوي، ددې سره په خواکي د انسان ورښتېن شخ شخ دریزې ترڅو گرمه هوا ذخیره او دسږې هو د ننوتو مخه ونیسي، د انسان بدن دخولې او لږزیدو په مرسته د یځنی او تودوخي پروراندې مبارزه کوي.

295 پوښتنه: کومه ماده نه پریږدي د درد خبر مرکزي عصبي سیستم ته ننوځي؟

ځواب: انکفالین یاد ماده په شوکي نخاع کي ځای لري .

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

296 پوښتنه: په ورځ کي کوم او په شپه کي کوم بدلونونه د انسان په بدن کي پېښېږي؟

ځواب: په ورځ کي د انسان د بدن لږښت مصرف د انرژي د جوړېدا په پار ډیرېږي، د بدن د تودوخي درجه یې د خپلې منځنۍ اندازې څخه نیمه درجه لوړېږي او په شپه کي همدغه ډول نیمه درجه کمېږي.

297 پوښتنه: هغه څشي دي چي د انرژي تنظیموونکي او تولیدوونکي ژونکي په دې پوهوي چي ورځ یا شپه ده؟

ځواب: دغه حجرات د نخامیه غدې په خوا کي ځای لري د سترگو پر شبکي د رڼا د لگیدو یا نه لگیدو څخه په دې پوهیږي چي ورځ یا شپه ده پوهان د لانورو پوهیدا په پار وایي کله چي پر سترگو رڼا وځلېږي عصبي مایعات د عصبي نرمو مزو لمنځه دهیږو فیزیا د غدو د ملکي خواته ځي، دهیپوفیز غده د بدن د جوړښتونو ترمنځ د کارو نو برابر والی، سمون پر غاړه لري همدارنگه د بدن د عمومي پیاوړتیا، توان مسؤلیت د تیروئید غدې پر غاړه دی په یاده غده کي اومه مواد په انرژي بدلیږي، یاده غده په ورځ کي خواړه په لوړتوان انرژي او په شپه کي په کمېښتوان انرژي بدلوي.

د تیروئید او نخامیه غده دوخت د تیږیدو د راغیزي لاندې دي او دوخت د محاسبه کوونکي ساعت لرونکي دي چي د شپې او ورځې په راتگ سره خپلې کړنې ترتیبوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

د زړه غورځيدا په ورځ کي د شپې په پرتله د ۱۰ څخه در ۲۰ ځله
ډېر پري، همدارنگه تشي بولي په ورځ کي د شپې په پرتله دري يا څلور
ځله ډېر پري؛ همدارنگه پوهانو د الکترو کارډيو گراف ماشين په مرسته
دامالومه کړي چي دمغزو کار په ورځ کي ډېر او دوشپي دخوا کمښت
پکښي راغلی دی.

298 پوښتنه: د انسان بدن نارمله تودوخه څودرجي ده؟

ځواب: د ۳۶،۵ او ۳۷،۵ سانتي گريډ درجو ترمنځ ده درلودونکی دی

299 پوښتنه: کله چي د انسان بدن تودوخه دخپلي منځني اندازي څخه
پورته ياکښته لور ته ولاړه سي څه پيښيږي؟

ځواب: کله چي د پوره لنډبل په شتون کي د تودوخي لوړه درجه ۴۵
ورسيږي يا دلنډبل په نه شتون کي؛ په وچه هوا کي د تودوخي لوړه درجه
۶۰ سانتي گريډ درجو ته ورسيږي انسان د پښو څخه غورځوي.

300 پوښتنه: د انسان په بدن کي څومره دخولوتوليدونکي غدي شتون
لري

ځواب: د انسان په بدن کي د ۳ څخه در ۴ ميليونو دخولي توليدونکي غدي
شتون لري چي پر پوستکي دشمير په بدلون خپري سوي دي؛ دبيلگي په
ډول د لاس په ورغوي کي په هر سانتي متر مربع ساحه کي دخولو ۴۸۰
توليدونکي غدي ځای پر ځای سوي دي.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

301 پوښتنه: که دخولو تولیدونکي غدي یوډبل سره وتړل سي دهغوی اوردوالی به څومره سي؟

ځواب: پنځو کیلومتروته به ورسیري.

302 پوښتنه: دابوڅښلو یوه گټه راته ووايه؟

ځواب: که هره ورځ ۱۲ گیلایه اوبه وڅښی، د پوستکي هیڅ ډول ناروغي به ونلری.

303 پوښتنه: دشیډوڅښلو یوه گټه راته ووايه

ځواب: که هره ورځ یوه پیاله شیدې وڅښی، نو د هډوکو هیڅ ډول ستونزه به ونه لری

304 پوښتنه: چي په ټوله مخکې هر ثانیه کي څومره بریښناوي اوتندرونه را منځته کیږي؟

ځواب: په ټوله مخکې هر ثانیه ۱۰۰ بریښناوي اوتندرونه را منځته کیږي چي ورځنی شمېر یې نیژدې ۸ میلیونو ته رسیږي.

305 پوښتنه: تاسو په ژوند کي څوځله امکان لري چي تکه درباندې را ولویږي؟

ځواب: شپږ ۶ لکه واري.

306 پوښتنه: دوني درټولو لوی فسیل چیري پیداسوی دي؟

ځواب: په ټایلنډ هیواد کي چي اوردوالی یې ۷۲ متره کیږي .

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

307 پوښتنه: د نړۍ ترټول پخوانۍ ونه څومره عمر لري؟

ځواب: ۴۸۰۰ يا ۵۰۰۰ کاله او د امريکا په کالفورنيا کې ده.

308 پوښتنه: د انسان په ځولي کې کومې مادې شتون لري؟

ځواب: په هرو سلو گرامو ځولو کې چې د ژونکو، حجراتو په مرسته توليديږي ۹۹ گرامه اوبه يو ۱ گرام مالګه او نور کيمياوي مواد شتون لري.

309 پوښتنه: د انسان بدن په هرو ۲۴ ساعتونو کې څومره ځوله

توليدوي؟

ځواب: يو انسان په ۲۴ ساعتونو کې ۱۰۰۰ گرامه ځوله توليدوي، د ځولو توليد په پرلپسې ډول سره دې ځکه خو انسان هغه په پوره ډول نه حس کوي، ځوله د انسان بدن نمجن ساتي کله چې ځوله نه وي د بدن پوستکي وچيږي.

310 پوښتنه: د انسان د بدن لوی غړی کوم يو دی؟ ځواب: اینه

311 پوښتنه: انسان بيله ايني څومره ژوندی پاتيدلی سي؟

ځواب: د دريو ساعتو څخه ډېر ژوندی نه سي پاتيدای.

312 پوښتنه: آیا اینه خپل لمنځه تللی برخي بيا جوړولی سي؟

ځواب: هو.

313 پوښتنه: اینه تخمين څومره دندې سرته رسوي؟

ځواب: د پنځو زرو څخه ډېرې دندې سرته رسوي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

314 پوښتنه: په اینه کې څومره وینه ذخیره وي؟

ځواب: ۱۵۰۰ سانتي متر مکعب وینه.

315 پوښتنه: آیا اینه قندونه په غوړو او غوړي په قندونو بدلوي؟

ځواب: هو اینه کولی سي یو ډول مواد په بل ډول موادو بدل کړي.

316 پوښتنه: اینه نوري کومې دندې سرته رسوي؟

ځواب: دمایعاتو دنسبت اندازه گیری، شکل ورکول یانې جامد په مایع او مایع په جامد اړول، دزهرې مادې لمنځه وړل، دصفرا جوړول...

317 پوښتنه: آیا داگتور چار دئ چې موږ د ډېرې دندې په حالت کې په یوه وار ډیرې اوبه وڅښوو؟

ځواب: یا دا کار زیانمن او خطر ناکه دئ.

318 پوښتنه: دتنفسي سیستم دزړه دضربانو دتنظیم اونورو سیستمونو دتنظیم مرکزچیرې دئ؟

ځواب: دشوکی نخاع په سریا بصل النخاع کې چې دمغز پای دئ یو پیچلي تارونو ته ورته جوړښت ځای لري، دتنفس دتنظیم مرکز، دزړه دضربانو دتنظیم او همدغه رګم درګونو مرکزونه چې ددې تنګ او نري ځای څخه تیریږي؛ ځای لري.

319 پوښتنه: دتنفس شمير کله ډير او لږيزي؟

ځواب: پوهان په دې باور دي چي که د انسان په بدن کي دکاربن گاز دمعمول څخه دوه په لسو کي ډېر سي د انسان دتنفس شمير ډېريزي، او که په همدې اندزي لږ سي تنفس دريزي.

320 پوښتنه: هوايي کڅوړې څومره قطر لري؟

ځواب: هوايي کڅوړې چي دهوا څخه ډکې دي دمايکرومتر څلورمه بره قطر لري.

321 پوښتنه: ترخيا، دساه نلۍ څومره قطر لري؟

ځواب: ترخيا قطر پنځه سانتي متره دی داسي لکه دیو کوچني فلزي پيپ يا دهغه څخه لږ غټ.

322 پوښتنه: دهوايي کڅوړې څومره مساحت لري؟

ځواب دهوايي کڅوړو ټوله مساحت ۷۰ متره مربع کيږي.

323 پوښتنه: په سږو کي څومره هوئي کڅوړي شتون لري؟

ځواب: دري ۳ميليونه هوايي کڅوړې شتون لري.

324 پوښتنه: سيلياوي يا ورينټو ته ورته جوړښتونه په څومره اندازه جوړي دي؟

ځواب: سيلياوي يا ورينټو ته ورته جوړښتونه شتون لري چي هريو يي ۶ مايکرو متره اوږد او دوه مايکرو متره قطر لري.

325 پوښتنه: ټوخ په څومره تيزوالي دساه په نلۍ کي حرکت کوي؟

ځواب: دټوخ ګرندیتوب په ساعت کي ۹سوه کیلومتره دی.

326 پوښتنه: د نرخه په یوه وار انزال څو سپر مه وځي؟

ځواب د نرخه په یوه وار انزال دمنیو سره ۴۰۰ میلیونه سپر مه وځي

327 پوښتنه: آیا سپرمونه حرکت کوي؟

ځواب: هو سپرم خوځنده ماده ده.

328 پوښتنه: د انسان په مغز کي څو عصبي حجرې شتون لري؟

ځواب: د انسان په مغزو کي ۱۴۰ میلیونه عصبي حجرې شتون لري.

329 پوښتنه: د سترګې شبکیه څو درنا اخځي؛ رنا نیوونکي لري؟

ځواب: د انسان د سترګې شبکیه ۱۴۰ میلیونه رنا نیوونکي اخځي لري

330 پوښتنه: د سترګې شبکیه په لږ رنا کي څو درنا نیوونکي اخځي لري؟

ځواب: د سترګې شبکیه په لږ رنا کي سل میلیونه استونیي شکله د لږ رنا نیوونکي اخځي لري.

331 پوښتنه: د غږ د لوري مالومونکی چیري دی؟

ځواب: په مغزو کي، داسي کارکوي که یوه ثانيه پر ۱۶۰۰ برخو وویشو په یوه برخه وخت کي یې انسان ته د غږ لوری په ګوته کوي.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

332 پوښتنه: موږ چي خبرې کو دخبر په جوړولو کي څو عضلي ګډ کارکوي؟

ځواب: اولس ۱۷ عضلي

333 پوښتنه: زموږ دخولي دننه څو حجرې شتون لري؟

ځواب موږ دخولي دننه ۵۰۰ ميليونه حجرې شتون لري

334 پوښتنه: دخولي په دېوالونو کي په هر پنځو دقيقو کي څو حجرې مري؟

ځواب: دخولي په دېوالونو کي په هر پنځو دقيقو کي ۵۰۰ ميليونه حجرې مري او ځای يې نوي حجرې نيسي

335 پوښتنه: دانسان مغز دڅو عصبي حجرو لرونکی دی؟

ځواب: دانسان په مغزو کي ۱۴۰ ميليارده بنسټيزې حجرې او ۱۴ ميليارده باندنۍ حجرې شتون لري.

336 پوښتنه: دانسان حافظه څومره ظرفيت لري؟

ځواب دځينو څيړنو پر بنسټ دانسان حافظه تخمين ۱ ميليارد جي بي ده چي د دري ميليونه ساعته ويديو ځايولو وړتيا لري چي کتل يې ۳۰۰ کاله وخت نيسي.

337 پوښتنه: دانسان په سږو کي څو هوايي کڅوري شتون لري؟

ځواب: دانسان په سږو کي ۷۰۰ ميليونه هوايي کڅوري شتون لري.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

338 پوښتنه: دانسان سېري په ورځ کي څو ځله خلاص او را غونجیږي؟

ځواب: دانسان سېري په ورځ کي ۲۱۶۰۰ ځله خلاص او راغونجیږي.

339 پوښتنه: دانسان سېري په ورځ کي څومره هوا تنفس کوي؟

ځواب: دانسان سېري په ورځ کي ۱۲۰ متره مکعبه هوا تنفس کوي.

340 پوښتنه: په اینه کي څومره حجرې شتون لري؟ ځواب په اینه کي ۳۰۰ میلیارده حجرې شتون لري.

341 پوښتنه: او په څومره وخت کي یادي ټولي حجرې نوي کیږي؟

ځواب: په دري میاشتو کي داینې ټولي حجرې نوي کیږي.

342 پوښتنه: په کلمو کي په هرثانتي مترمربع ساحه کي څومره ګوتي ته ورته جوړښتونه شتون لري؟

ځواب: په کلمو کي هرثانتي مترمربع ساحه کي ۳۶۰۰ ګوتي ته ورته جوړښتونه شتون لري.

343 پوښتنه: دا دخوړو تجزیه کوونکي جوړښتونه په څومره وخت کي نوي کیږي؟ ځواب: دا دخوړو تجزیه کوونکي جوړښتونه په هر ۴۸ ساعتونو کي نوي کیږي

344 پوښتنه: دانسان په پښتورګو کي څومره دویني پاکوونکي، ګلومیرولرونه.

شتون لري؟

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

ځواب: دانسان په پښتورگو، بډوډو کي دوه ميلیونه دويني پاکوونکي جوړښتونه گلوميرولرونه شتون لري.

345 پوښتنه: د یاد پاکوونکو اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: سل کیلومتره.

346 پوښتنه: دانسان بدن څو ساتونکي دېوالونه لري؟

ځواب: دري: لومړی پوستکی، دویم دهرغري لپاره ساتونکی دېوال لکه دسترگو لپاره اوبنکي، دریم دفاعي دېوال يې دويني سپين کروييات دي.

347 پوښتنه: د بدن دروغتيا په وخت کي دسپينو کرويياتو دېليوبي سي شمېر څومره وي؟

ځواب: دروغتيا په ورځو کي د دېليوبي سي شمېر ۲۵ ميلیونه وي.

348 پوښتنه: دناروغی په ورځو کي دسپينو کرويياتو دېليو بي سي شمېر څومره وي؟

ځواب: شمېر دناروغی په ورځو کي دسپينو کرويياتو ددېليوبي سي سلگونو ميلیونو ته رسيږي.

349 پوښتنه: دسپينو کرويياتو دېليوبي سي قطر څومره دی؟

ځواب: تخمین ۱۵ مايکرو متره.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

350 پوښتنه: په دويم نړيواله جگړه کي دنارينو شمېر نسبت ښځوته ته څومره کم وو ؟

ځواب: دهر و ۱۰۰ ښځو پر وړاندې ۷۵ نارينوو شتون درلودئ.

351 پوښتنه دنارينو اوښځودشمېر ترمنځ نسبت څومره دئ.

ځواب: ۱۰۵ نارينو پر وړاندې ۹۵ ښځې شتون لري.

352 پوښتنه: دښځو تنه په نړۍ کي دنارينو په نسبت څومره کوچنۍ ده؟

ځواب: دښځو تنه په ټوله نړۍ کي په اوسط ډول دنارينو په نسبت ۱۰ سانتي متره کوچنۍ ده.

353 پوښتنه: آيا دښځينو او نارينو دهډکو په وزن کي توپير سته؟

ځواب: هو دښځو دهډکو وزن دنارينو دوزن څخه لږ دئ.

354 پوښتنه: آيا دښځينو او نارينو دعضلو ترمنځ توپير سته؟

ځواب: هو دښځو عضلي دنارينوو دعضلو څخه ۱ پر ۳ برابره کم توانه دي.

355 پوښتنه: ماشومان څه وخت بڼه وده کو؟

ځواب: په پسرلي کي بڼه او ژر وده کوي .

356 پوښتنه: دانسان دترټولوکلکي عضلي نوم واخلي؟

ځواب: ژبه د انسان په بدن کي تر ټولو کلکه عضله ده .

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

357 پوښتنه: د خولي څخه معدې ته د غذا رسيدل څومره وخت وخت نيسي؟ ځواب: د خولي څخه معدې ته د غذا رسيدل ۷ ثانيې وخت نيسي

358 پوښتنه: دهغې هوا سرعت چې د پرنجي په وخت کې له پزې خارجيږي څومره دی؟

ځواب: دهغې هوا سرعت چې د پرنجي په وخت کې له پوزې خارجيږي، سل ميله يا ۱۷۰ کيلومتره په يوه ساعت کې دی.

359 پوښتنه: د انسان بدن تر ټولو کوچنی هډوکي چيري دی؟

ځواب: د انسان بدن تر ټولو کوچنی هډوکي په غوږ کې شتون لري تقريباً ۰،۱۱ انچه دی.

360 پوښتنه: د انسان يوه ورځه څومره وريښتان لري؟

ځواب: د انسان هره ورځه کې تقريباً ۵۰۰ وريښتان شتون لري.

361 پوښتنه: د نارينو په ورځ کې څو وريښتان توپيري؟

ځواب: د سړيو په ورځ کې ۴۰ وريښتان توپيري او د ښځو ۷۰ وريښتان.

362 پوښتنه: هډوکي څو ځلي تر سمينټو کلک دي؟

ځواب: هډوکي څلور ځلي تر سمينټو کلک دي.

363 د انسان بدن قد په سهار او شپه کې توپيرکوي؟

پوښتنه: هو د انسان بدن په سهار کې لوړ او په شپه کې لږ ټيټ ښکاري؟

364 پوښتنه: دانسان کوپړی دڅو هډوکو څخه جوړه سوي؟

ځواب: دانسان کوپړی د ۲۷ مختلفو هډوکو څخه جوړه سوي ده

365 پوښتنه: دانسان هډوکي څومره وي؟

ځواب: کله چي ماشوم نوی پیدا سي نو ۳۰۰ هډوکي لري، خو کله چي لوی سي ۲۰۶ هډوکي کېږي، ځکه چي ځینې هډوکي سره یوځای سي او د څو هډوکو څخه یو هډوکي جوړ سي.

366 پوښتنه: آیا دبادهامو خورل گټه لري؟

ځواب: هره ورځ د پنځو بادامو خورل تاسو د سرطان له ناروغۍ څخه ساتي.

367 پوښتنه: دلیمبو خورلو یوه گټه راته وایه؟

ځواب: هره ورځ د یو لیمبو خورل، ستاسو بدن، چاغ کیدلو ته نه پرېږدي.

368 پوښتنه: آیا دنارینوو اوښځو د مغز دوزن ترمنځ توپیر سته؟

ځواب هو دنارینوو د دماغ وزن په منځني ډول دښځو د مغز دوزن څخه ۱۰۰ گرامه ډېر دی.

369 پوښتنه: دښځې او نارینه مغز بل څه توپیر سره لري؟

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ځواب: دښځې مغز کمې لايي، پورونه او همدارنگه دتشخيص، بيلوالي داړخه لږ مساحت لري مگر داحساس، هيرنتيا، هيجان، دمرکز کاريي دنارينه دمرکز دکار څخه ډېر او سخت دی.

370 پوښتنه: دنارينه او ښځې ترمنځ بل څه بدنی توپير شتون لري؟

ځواب: دښځو سږي دنارينو دسږو څخه لږ پراخوالی لري مگر دښځو تنفس دنارينو دتنفس څخه تېز، گړندی دی، دښځو د زړه حجم دنارينو د زړه دجوړښت څخه کوچنی دی همدارنگه دښځې دنبض يا دزړه دغورځيدا اندازه دنارينه دزړه دغورځيدا داندازې څخه ډېره ده.

371 پوښتنه: آیا حشرات سږي لري؟

ځواب: یا. الله جلّ دسږو پرځای حشراتو ته دتنفس کولو لپاره ځانگړي لولي، پيپونه ورکړي ځکه که چيري دهغوئ ساه کښل دسږو دلارې وای حشرات دخپل اوسني حجم څخه ډېر غټيدل او انسانانو ته دزيان رسولو او مرگ لامل به کيدای.

پوښتنه: دانسان بدن يوه حجره څومره وزن لري؟

ځواب: که د تلې په يوه پله کي زرميليونه حجري کښيږدو وزن به يې يوگرام سي:

372 پوښتنه: دراوسه څو جينونه پيژندل سوي دي؟

ځواب: ننۍ پرمختگونو او پوهې ۸۰۰ يا دهغه څخه زيات جينونه پيژندلي دي جينونه ارثي صفتونو دجينو په مرسته په نښه کيږي، جينونه

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

د کروموزم برخه ده چې د کروموزم د پاسه ځای لري کروموزومونه د دې
این ای او پروتین څخه جوړیږي.

373 پوښتنه: حجره کومې دندې سرته رسوي؟

ځواب: پروتینونه په حجره کې جوړیږي او په حجره کې زیرمتونونه
شتون لري چې ځینې مواد هلته زیرمه کیږي، همدارنګه په حجره کې پاک
کوونکي جوړښتونه، رسوونکي غاړې یا پیپونه، او انرژي تولیدونکي
جوړښتونه شتون لري.

374 پوښتنه: د انسان د پوستکي د حجرو عمر څومره دی؟

ځواب: د پوستکي حجرې در یوه ساعت ډېر ژوند نه لري کله چې لمبېږي
داسې احساس به وکړئ لکه کوم څه چې مو د بدن نه شوه یا لیري کیږي
چې همدا ستاسو د پوستکي مړي حجرې دي چې د بدن نه مو لیري کیږي.

375 پوښتنه: د ذائقي حجرو عمر څومره دی؟

ځواب: اووه یا دهغه څخه کمې ورځې.

376 پوښتنه: د وینې د سپینو کرویاتو د حجرو عمر څومره دی؟

ځواب د وینې د سپینو ذراتو ځینې حجرې ۵ ۲ ورځې ځینې یې څو ساعته
او ځینې یې څو میاشتې ژوند پاتی کیږي.

377 پوښتنه: د انسان په بدن کې څومره حجرې شتون لري؟

ځواب: د انسان په بدن کې دسل تریلیونه یانې در زرګونو میلیونو ډېرې
حجرې شتون لري.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

378 پوښتنه: د سپرم او ووم يا دهغوئ زېگوت ترکيبي حجره څنگه جوړښت لري؟

ځواب: ياده حجره دهستي خاونده ده چي دهغي په اړه ويل کيږي چي ياده هسته د اداري او مديريت څښتنه ده او پرهمدي هستي ۲۳ جوړي کروموزومونه شتون لري چي خپله دژوند ماده ده او د وجود رازونه، اسرار په هغي کي پټ سوي خوندي سوي دي.

379 پوښتنه: په جينونو کي څومره مالومات خوندي سوي دي؟

ځواب: په جينونو کي زرميليونه مالومات شتون لري که موږ ياد مالومات پرپاڼو وليکو يو لوی دايرة المعارف به ترينه جوړ سي چي يوميليون پاڼي به ولري او په هره پاڼه کي به يي پنځه زره مالومات يا د پام وړتکي شتون ولري.

380 پوښتنه: دانسان په بدن کي لومړی عصبي احساسونکي اخذي دڅشي دي؟

ځواب: په پوستکي کي لومړنی اخذي د درد او ورستی هغه يي د فشار دي چي دهغوئ په منځ کي ديځ، گرمی، لمس او نوري اخذي شتون لري.

381 پوښتنه: انسان څومره د احساس عصبي اخذي لري؟

ځواب: ځيني پوهان واي انسان د درو څخه درېنځو ميليونو د احساس عصب لري.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

382 پوښتنه: دانسا په بدن کې څومره ديځ او گرمۍ او فشار عصبي اخځي شتون لري؟

ځواب: تخمين شل زره ډگرۍ او يخنۍ احساس عصب او پنځه لکه د فشار د حس کولو عصب لري.

383 پوښتنه: دانسان د بدن د تعادل، توازن ساتلو حس کې کوم غړي برخه لري؟

ځواب: په ياده دنده کې ۵۰ مفصلون، بندونه، ۲۰۰ هډوکي، دوه سوه نسجونه، برخه لري.

384 پوښتنه: مثانه څومره بولي نږسي؟

ځواب: در ۸۰۰ ملي ليټرو پوري

385 پوښتنه: که مثانه ډکه سي بولي چيري ځي؟

ځواب: حليين ډکيري پښتورگو ته ځان رسوي، هغه وخت انسان بولي نه سي ټينگولی.

386 پوښتنه: که بولي په وينه ګډې سي څه پيښيري؟

ځواب: دانسان د مړينې لامل کيږي.

387 پوښتنه: بولي په څومره اندازه د پښتورگو څخه څڅيري؟

ځواب: په هرو شلو ثانيو کې دوه څاڅکي بولي د پښتورگو څخه د حليونو دلاري مثاني ته څڅيري.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

388 پوښتنه: د پوستکي په مخ کي چوپړکي حجرات يانې چوپړک ته ورته حجرات، ژونکو شمېر څومره دی؟

ځواب: د پوستکي په مخ کي چوپړکي حجرات يانې چوپړک ته ورته حجرات، ژونکي ميلانوسيتونه شتون لري، ددې حجراتو شمېر په هر انچ مربع ساحه کي شپيتو زرو ته رسيږي.

389 پوښتنه: آيادانسان د عمر په ډېرېدو دهغه پوستکي روښانه او سپين کيږي؟

ځواب: هودانسان د عمر په ډېرېدو دهغه پوستکي روښانه او سپين کيږي.

390 پوښتنه: ديوه انسان پرسر څومره وريښتان شتون لري؟

ځواب: دهر انسان پر سره دسل څخه در دوه سوه پنځوس زرو وريښتانو پوري شتون لري.

391 پوښتنه: يو وريښته څومره ژوند کوي؟

ځواب: هر وريښته د درو کلونو څخه ډېر ژوند کوي.

392 پوښتنه: څومره وخت ته اړتيا ده چي وريښتان نوي سي؟

ځواب: دوو سوو ورځو ته.

393 پوښتنه: آيا ريښتيا دهر وريښته سره دورښته جوړولو فابريکه شتون لري؟

ځواب: هو

394 پوښتنه: یو ورېښته کوم شیان لري؟

ځواب: هر ورېښته یو شریان او ورید دځان دمغذي کیدني او یوه عضله دخپلي خوځیدني لپاره لري، همدارنگه هر ورېښته یو عصبي مزى لري چي تکان ورکوي ترڅو ودريزي او دغه رکم هرورېښته یوه دغورو او یوه د رنگ غده لري.

395 پوښتنه: که دحنجري اندازه داوسني حالت څخه لږ غټه یا کوچنی وای څه به پيښ سوي وای؟

ځواب: که داوسني حالت څخه لږ هم غټه یا پراخه وایي دانسان ږغ به نه را وتای یا به نه اوریدل کیدای او همدارنگه که داوسني حالت څخه لږ لږهم کوچنی وای ساه اخیستل به ستونزمن وای.

396 پوښتنه: آیا دابه زموږ لپاره ښه وای چي موږ داوسني لید څخه ډېر لیدل، ډېر اوریدل، ډیر لمسول، ډیر بویول کولی سواى؟

ځواب: یا دې چاري به زموږ ژوند راسخت کړی وای اندوکړئ موږ به په اوبو کي ژوندي موجودات لیدای، هرږغ به مو اوریدای.

397 پوښتنه: دانسان دپښتورگو په اړه راته ووايه؟

ځواب: پښتورگي دحجاب عجز لاندې دپړیتوان په شا کي دانسان په دوړو اړخونو کي ځای لري، شکل يې لوبیا ته ورته دی چي دیوه لوی انسان پښتورگي ۱۲ سانتي متره اوږده، شپږ سانتي متر پرداره دونیم سانتي متر پنډ او وزن يې ۱۵۰ گرامه کيږي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

398 پوښتنه: پښتورگي هرورځ څومره وینه پاکوي؟

ځواب: پښتورگي هرورځ ۱۸۰۰ لیتره وینه پاکوي .

399 پوښتنه: په پښتورگو کي کوچنو لولي پيپونو ته ورته جوړښتونه نږونونه څومره اوږده او شمېر يې څومره دي؟

ځواب: په پښتورگو کي کوچنو لولي پيپونو ته ورته جوړښتونه نږونونه شتون لري چي اوږدوالی يې ۶۰ کيلومتره او شمېر يې يوه ميليونه رسيږي.

400 پوښتنه: دانسان ټوله وینه په هرو څلورويشتو ساعتونو کي څوځله پاکيږي؟

ځواب: دانسان ټوله وینه په هرو څلورويشتو ساعتونو کي شپږ دیرش ځله دپښتورگو څخه دپاکیدني په پار تیريږي، چي پښتورگي دويني دتصفيي، پاکيدني لپاره ډېر پيچلي عمليات سرته رسوي، داسي چي قندي مواد، ځيني نور عناصرونه او پروټينونه دويني څخه اخلي او په منظمو نسبتونو سره يې دځان دباندې وريدونو ته هدايت کوي او داندازې څخه ډېر خواږه او نور اضافي او زهري مواد دبولو سر دبدنه دباندې باسي.

401 پوښتنه: څومره اندازه مالگه دانسان دمړيني لامل کيږي؟

ځواب: که دانسان په بدن کي دمالگې داندازې نسبت د اتيازرو څخه لوړ سي، انسان مري.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

402 پوښتنه: په کي څو دروازي شتون لري؟

ځواب: په ستوني کي دوه دروازي شتون لري يو حلقې ژبه چي خواړه ژبي ته ورته نه پريردي پزي ته داخل سي او دويم ابي گلوت يا کوچني جوړښت چي دسېرو دپيپ په دروازه کي ځاي پرځاي سوي چي خواړه نه پريردي، دسېرو پيپ ترخيا ته ننوزي، دستوني لاندې لورته دوه لاري شتون لري معدې ته دخوړو دتلو لار او سېرو ته دهوا دننوتلو لار.

403 پوښتنه: مغزو ته چي څومره وخت اکسيجن ونه رسيري انسان مري؟

ځواب: که دمغزو اصلي حجرو ته پنځه دقيقې اکسيجن ونه رسيري هغوي مري.

404 پوښتنه: پرمخکي څو کاله مخکي د ديناسورانو دلمنځه وړونکي آسماني ډبرې ومېنځلي؟

ځواب: ۶۵ ميليونه کاله مخکي.

405 پوښتنه: گيډري داوريډو حس څومره پياوړی دی؟

ځواب: دومره چي دلاس دساعت دتيک ټک پرغ د ۴۰ متره ليري څخه اوري.

406 پوښتنه: دمخکي پر مخ تخمين څومره ميږيان شتون لري.

ځواب: شل ۲۰ کواډريلیونه ميږيان شتون لري، دا ياني هر انسان ته دونيم ميليونه ميږيان رسيري.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

407 پوښتنه: د انسان د بدن خولې تولیدونکي غدي په یوې تودې ورځې کې څومره څوله تولیدوي؟

ځواب: د ۲۰۰ سانتي متره مکعبه څخه د ۵۰۰ سانتي متره مکعبه پورې

408 پوښتنه: د انسان د بدن پر یوه سانتي متر مربع ساحه څومره د خولې تولیدونکي غدي شتون لري؟

ځواب: پرتندي؛ د لاس پر ورغوو ډېر شمېر څوله تولیدونکي غدي ځای پر ځای سوي دي، د بدن په نورو برخو کې په یوه سانتي متر مربع ځای کې د ۳۰۰ غدو په شاوخوا کې شتون لري، که موږ یادي غدي د یوېل سره وتړو د یوه انسان د څوله تولیدونکو غدو اوږدوالی به پنځه کیلومتره ته ورسېږي.

409 پوښتنه: موږ څنګه د تندي احساس کوو؟

ځواب: زړه یو هورمون هضمي سیستم ته مخابره کوي، ترڅو انسان د تندي احساس وکړي.

410 پوښتنه: د ورېښتانو د سپینېدو لږیو د لوی لاملونو څخه څشي دي؟

ځواب: د انسان بیر، ډار دننه بیر.

411 پوښتنه: د پوستکي دویم پوښ دڅو برخو څخه جوړ سوی دی؟

ځواب: د پوستکي دویمه برخه، د دوو برخو څخه جوړه ده پاپیلاي او رتيکولر، په پیلایي برخه کې د وینې رګونه او حس کوونکي حجرې شتون لري همدارنګه په رتيکولر برخه کې یې دورېښتان، د غوړیو غدي،

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

دخولو غدي، دردي پوښ لاندې هيوو درم برخه شتون لري چې په هغې کي دوريبنتانو پيازوونه او دچربي، غوريو نسجونه په زياته اندازه شتون لري.

412 پوښتنه: دانسان په بدن کي څومره دوينې سره کروييات شتون لري؟

ځواب: دانسان د بدن په وینه کي ۲۵ ميليونه، ميليونه سره ذرات شتون لري چې په شريانونو او وريدونو کي دوينې سره مله دي په داسي حال کي چې سره کروييات دوينې يوه کوچنۍ برخه ده، د يادو کرويياتو شمير په هر ملي متر مکعب کي د پنځه ميليونو څخه کم نه دی؛ څومره ډېر او جالب.

413 پوښتنه: هره ورځ سره کروييات څو ځله په بدن کي گرځي؟

ځواب: هر ورځ سره کروييات په بدن کي پنځلس سوه ځله گرځي، ځي او راځي.

414 پوښتنه: سره کروييات په خپل ۲۵ ورځني ژوند کي څه کوي؟

ځواب: په دغه پنځو شپږ ورځني ژوند کي دوی ۱۱۵۰ کيلومتره لار طی کوي او ۶۰۰ لیتره اکسجن دخان سره وړي او ځای پر ځای کوي يې په داسي حال کي چې دهرې سرې ذرې قطر د اووه مايکرو مترو څخه ډير نه دی.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

415 پوښتنه: دویني هره سره زړه څو هیموگلوبینه لري؟

ځواب: هره سره زړه د ۲۵۰ میلیونه مالیکوله پروتینونه لري چې داوسپنې لرونکي دي او هیموگلوبین ورته وايي.

416 پوښتنه: یو هیموگلوبین څو مالیکوله اکسیجن دځان سره لیردوي؟

ځواب: یو هیموگلوبین څلور مالیکوله اکسیجن دځان سره ولیردوي چې په دې حساب دویني هره سره زړه یو بیلیون مالیکوله اکسیجن دځان سره لیردوي.

417 پوښتنه: یو هیموگلوبین دڅشي څخه جوړسوی دی؟

ځواب: هر هیموگلوبین د ۴ پلي پپتید، دوه ۱۴۶ آمینو اسید، دو ۱۴۱ آمینو اسید چې ټوله ۵۷۴۰ آمینو اسیده کيږي څخه جوړسوی دی.

418 پوښتنه: په کوم وخت کي فشار ډیر لوړیږي؟

ځواب: دیوې څیړنې دراپورلمخي د درد، خپګان او دګرمۍ په موسم کي

419 پوښتنه: حجامت بایدکوم وخت وسي؟

ځواب: د سپوږمۍ زي میاشتي په ۱۹/۱۷ او یا ۲۱ نیټه باندي؟

420 پوښتنه: دلماڅه کولو دیوې بلي روغتيايي ګټې په اړه راته ووايه؟

ځواب: په مغز کي د ویني بڼه ګرځیدنه او روان دانسان د سلامتی او روغتیا لپاره ډېر اړین دي، دلمونځ کونکي دسجدي حالت په وینه کي

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

حرکت رامنځته کوي، چې په پایله کې یې شریانونه کشیږي، پراخېږي، دسر ډېرې ناروغۍ د مغزو دشریانونو دپټاويدو او چاودیدو لکبله وي، کوم وگړي چې دالله جل جلاله لپاره سجدې کوي که څه هم چې نه پوهیږي چې سجده کول یې دمغز شریانونه یې د شکیدلو،چاودیدلو او نابودیدلو څخه سالم ساتي.

421 پوښتنه: دحجامت بڼه وخت کوم وخت دی

ځواب: د پسرلي او گرمۍ پیل.

422 پوښتنه: آیا ځیني میوې او ترکاري دپوستکو سره خوړل روغتیا ته زیان رسوي؟

ځواب: نه بلکې ګټه ورته لري.

423 پوښتنه: دویني په یو مایکرو لیټر کې څومره سپین کرویات اوپلاټیلیټونه شتون لري؟

ځواب: دویني په یو مایکرو لیټر کې ۷ زره سپین کرویات او دري لکه پلاټیلیټونه شتون لري.

424 پوښتنه: پر بدن سپیني لکې دڅه ښوودونکي دي؟

ځواب: هرکله چې انسان پر خپل بدن سپیني لکې وویني باید وپوهیږي چې هلته د سپینو ذراتو یا بدن د دفاعي پوځیانو او بې‌ګانه میکروبونو ترمنځ سخت جنگ روان دی.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

425 پوښتنه په ۲۰۰۴ ميلادي کال کي په ټوله نړۍ کي په ياده ناروغۍ
څومره کسان اخته وه؟

ځواب: څلوېښت ميليونه وگړي .

426 پوښتنه: ايا دايدز ويروس خپل ځان بدلوي؟

ځواب: هو ياد ويروس کولی سي هر وخت خپل ښکاره قيافي،
شکل، کوډونو او ځانگړونو ته بدلون ورکړي.

427 پوښتنه: په يوشپه کي انسان څوځله پر اړخ اوړي؟

ځواب: په يوشپه کي د خوب په حال کي انسان تقريباً ۳۵ ځله پر اړخ
اوړي.

428 پوښتنه: هر ورځ د سگرېټ توليدونکي بافريکي څومره سگرېټ
جوړوي؟

ځواب: د نړۍ د هر انسان پر سر دوه سگرېټه.

429 پوښتنه: سگرېټ څکونکي د سگرېټ نه څکونکو په نسبت څو
برابره د سرطان د خطر سره مخ دي؟

ځواب: شل ۲۰ برابره.

430 پوښتنه: که چيري سل نفره شراب وڅښي په شرابو دمعتاده کيدو
سلنه يې ۱۵ ده، که په همدې تعداد وگړي سگرېټ وڅکوي نو دمعتادۍ
سلنه به يې څومره وي ۸۵

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

431 پوښتنه: در اوسه دانسان په څو ځو بيلونکي نښې پيژندل سوي دي؟

ځواب: پوهان په دې بريالي سوي چي دگوتي په سر کي سل بيلوونکي نښې او علامې وپيژني.

432 پوښتنه: دگوتو د دوو نښو ترمنځ څو توپيرونو بايد شتون ولري؟

ځواب: که چيري ۱۲ نښې يا علامې ددو گوتو دنښو څخه سره ورته وي دا څرگندوي چي دگوتو يادې دوي نښې په يوه وگړي پوري اړه لري ياني داچي دوي نښې ديوه وگړي دي.

433 پوښتنه: دڅومره انسان ترمنځ ددوکسانو دگوتي نښې سره ورته والی لري؟

ځواب: کله چي موږ د ۶ميلياردو انسانانو دگوتو نښې ديؤبل سره وگورو ياني په شپږو ميلياردو انسانانو کي کيدای سي ددوو انسانانو دگوتو نښې يوډول وي.

434 پوښتنه: دگوتو نښې څه وخت جوړيږي؟

ځواب: کله چي ماشوم دمور په رحم کي دشپږو مياشتو سي دهغه دگوتو دسرونو يادې نښې رامنځته کيږي يا جوړيږي او دهغه دمرگ در وخته بيله کوم بدلونه پر خپل لومړني ډول پاتي کيږي.

435 پوښتنه: آیا موږ دخپل گوتي نښې ته بدلون ورکولی سو يا زموږ دگوتو نښه بدلون کوي؟

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ځواب: يا که دیوه چا دگوتو دسرونو پوستکی په بشپړ ډول لمنځه ولاړ سي او پرځای یې نوی پوست دهغه ځای ونیسي بیا به هم دهغه وگړي دگوتو په نښه کي کوم بدلون رانه سي او هم هغه لومړنی دگوتي نښه به یې وي؛ همدارنگه که دیوچا دگوتو دسرپوستکی دجراحی په مرسته ليري کړل سي او دهغه بدن دکومي بلې برخې پوستکی پري پيوند سي دڅو میاشتو په تیریدو به دیاد کس دگوتو نښې خپل لومړني حالت یالومړني شکل ته راوگرځي او کوم بدلون به په کښې شتون ونه لري.

436 پوښتنه: کله چي هوا سړه سي او دگرمولو کوم شی هم نه وي دانسان بدن په یاد وخت کي کومه کړنه سرته رسوي؟

ځواب: شریانونه او وریدونه تنگيږي په ځانگړي ډول سربیرن رگونه، کله چي رگونه تنگ سي دویني جریان هم په رگونو کي کميږي څنگه چي په رگونو کي دویني جریان کم وي دتودوخې د ډېر پاشل کیدو خپریدو مخه نیول کیږي او بالا بود تودوخه چي دخوړو دسوخیدا څخه په لاس راغلي په بدن کي خوندي پاتیږي.

437 پوښتنه: دانسان بدن دپخۍ سره دمبارزې لپاره نور کوم کارونه سرته رسوي؟ ځواب دهیپوفیز، نخامیه غده دتیروئید غدې خوا ته ای سي ټي ایچ هورمون رسوي او دتیروئید غوده چي دنده یې دغذایي موادو په انرژۍ بدلول دي خپلې دندې ته لا ښه پاملرنه کوي؛ ښه نو دنخامیه غده دتیروئید غدې ته پیغام استوي چي دانرژۍ جوړولو کارونه چټک کړي او په بدن کي گرځنده، څرخیدونکي تودوخه رامنځته کړي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

کله چې د انسان بدن ديځنی سره مخ کيږي په بدن کې د هورمونونو شمېر ډېرېږي په ځانگړي ډول د نخاميه غدې څخه د ترشح کيدونکو هورمونونو شمېر او بدن ته پرلپسې امرونه کوي چې د تودوخې دانرژۍ اندازه ډېره کړي.

همدارنگه انسان د نورو لارو او وسيلو په مرسته ديځنی سره مبارزه کوي، د انسان پر پوست کې د ۵۰ ۲ زره څخه ډېر وريښتان شتون لري، هر وريښته د ورید، شريان، عصبي عضلي، د غوړيو د غدې او د رنگ د غدې لرونکې دي هر کله چې انسان ديځنی سره مخ سي وريښتو ته خبر رسېږي او وريښتان څخه درېږي ترڅو د وريښتو د سورويو خوله بڼه بنده سي، گرمه هوا د بدن څخه دباندې ونه وځي او دننه بدن کې خوندي پاته سي.

438 پوښتنه: پر راسته او چپه اړخ بيدل څنگه دي؟

ځواب: پر چپه اړخ بيدل د هضم ستونزه پيښوي هغه خواړه چې په دوه يا څلور ساعتو هضميږي د هضم موده يې شپږو يا اتو ساعتونو ته اوږدېږي ځکه راسته سږی چې نسبت چپه سږي ته لوی دی پر زړه زور راولي او همدارنگه اینه چې لوی غړی دی ځانته ځوړند حالت غوره کوي، يانې چپه اړخ ته ځړيږي، مگر کله چې انسان پر راسته اړخ بيدېږي اینه چې لوی غړی دی زور يې خواته کيږي چپه سږي کوچنی، سپک دی، او پر معدده يې زور نه راځي نو د هضم کار چابک کيږي.

439 پوښتنه: څو ساعتونه پرلپسې خوب کول څنگه دي؟

ځواب: هغه وگړی چې پرلپسې څو ساعتونه پر یوه حالت خوب کوي د زړه په ناروغیو داخه کید امکان یې ډېر دی، ځکه په زړه او رگونو کې یې غوړ، چربي رسوب کوي ځای نیسي او درگونو دکمزوری او لمنځه تللو لامل یې کیږي او رگونو یې بیا ددې تواني نلري چې عضلي یې تغذیه کړي.

440 پوښتنه: دسهار دلمانځه ځیني روغتیايي گټې بیان کړه؟

ځواب: دسهار لمانځه ته په پورته کیدلو زړه او رگونو په هغوی کې دوینې دغوړ درسوب څخه خلاصیږي؛ دزړه درد ارامیږي، انسان ته روحي سکون پیدا کیږي، درگونو دتنگیدا څخه ژغورل کیږي.

441 پوښتنه: په ښه لمونځ کولو کې ځیني روغتیايي گټې بیان کړه؟

ځواب: دسپاینل کارډ نارغي لمونځ کوونکو ته کمه پیښیږي، همدارنگه دبندونو دالتهاب، واریس، دپښو په وریدونو کې دوینې دغوته کیدو، په لگن خاسیره کې دوینې دتراکم چې دبواسیرو او درحم دخونریزی لامل کیږي دښه لمونځ کوونکو په منځ کې په کمه اندازه لیدل کیږي دنفستنگی ناروغي لمونځ کولو سره کم پیښیږي، همدارنگه ښه لمونځ کول انسان په ضعیفی کې دالزایمر ناروغی څخه ساتي.

442 پوښتنه: روژه نیول کومو ناروغیو ته گټه کوي؟

ځواب: ځیني ډېرې زیان لرونکي او ناعلاجې ناروغی لکه دوینې دخوړې، شکرې لوړیدل، دعصبي رگونو کشیدل، دپښتورگو ناتوانی، دبدن

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ډمالگي تنظيم، دکلمو مزمن التهابونه، دصفرا تيزي او ځيني دپوستکي ناروغۍ په روژه سره رغیږي

443 پوښتنه: روژه نوري کومې روغتيايي گټې لري؟

ځواب: روژه نيول د انسان د حواسو نمو، وده، دنشه يې توکو څخه دځان خلاصول، د انسان د هود پياوړتيا او ورته ډېرې نورې گټې انسان لپاره لري.

444 پوښتنه: د طب د نظره په خپلوانو کي واده کول څنگه دي؟

ځواب: دلومړۍ درجې خپلوانو په منځ کي د واده د اړيکې ورسته ژنونونه، د سوي شکل پيښې، ناروغۍ، کمزوري، د بدني ناتواني پيښې پنځوس سلنه بل نسل ته ليردوي، په دويمه درجه خپلوانو کي دولس سلنه او په دريمه درجه خپلوان کي ياده سلنه شپږو ته راټيټيږي.

445 پوښتنه: په شپږمه اونۍ کي جنين په کوم حالت کي وي اوموږ څه وينو؟

ځواب: وينو چي پزه او خوله ديؤبل سره گډ سوي دي او دسترگو سره موبنتي دي، لاسونه وينو چي پاږو په شان دي، سر دتنې سره موبنتي دي، د انځور د جنين د بلاربښت په شپږمه اونۍ کي دي، د يادې اونۍ درپاي ته رسيدا ورسته سر دتنې څخه بيلیږي او دسترگو، پزې، غوږو، لاسونو او پښو جوړښت، شکل ښکاره کيږي، دا ډول انځور د جنين د شپږمې اونۍ په پای کي څرگنديږي.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

446 پوښتنه: دځاوند او ميرمني د يوځای والي په وخت کي د سپرمو اندازه څومره وي؟

ځواب د زوجينو ځاوند او ميرمني د يوځای والي په وخت کي د سپرم، نطفو اندازه دري سوه ميليونه وي.

447 پوښتنه: سپرم څنگه جوړښت لري؟

ځواب: هر سپرم د غاړې، تنې او لکۍ لرونکی وي په مايع کي غوټه چي دهغوئ حرکت اسانه او دهغه څخه خوراک کوي.

448 پوښتنه: په سپرم او ووم کي څشي سته؟

ځواب: په سپرم او ووم کي يو شى کشف سوی چي پوهان هغه ته ژن وايي، په يوه نطفه او هکى کي څوميليونه ژنه پيژندل سوي دي چي په مالوم وخت کي په حيرانوونکي ډول خپل کار پيل او شکل نيسي.

449 پوښتنه: په هغه انځورونو کي چي د جنين څخه اخيستل سوي دي څشي ليدل کيږي؟

ځواب: جنين په ياده نازکه پرده کي ليدل سوی چي درحم لور لورته ځړول سوی وي او درحم د ديوالونو سره ټکر نه کوي، ددې سربيره يو ډول مايع د جنين ټولې خوا وي نيولي وي چي د ټولو پيښيدونکو وهنو څخه جنين خوندي پاته سي، د يادې مايع اندازه په دريمه مياشت کي پنځوس ملي ليتره او اخري مياشت کي زر ملي ليتره ته رسيږي.

450 پوښتنه: دبلاربښت دري گوني پړاونه کوم پړاونه دي؟

ځواب: لومړی پړو د شک پړاو دی چې په یاد پړاو کې دښځې میاشتني ناروغۍ؛ عدت بندیزې او دښځې دمیاشتني ناروغۍ ورکیدا دښځې دبلاربښت یوه نښه ده، مگر دانښه دپوره باور وړ نه ده.

دویم پړاو د شک دپړاو ورسته یو بل پړاو پیل کیږي چې په هغه کې حمله ښځو ته ځینې نارحتۍ پېښېږي لکه دمعدې ستونزې؛ زړه بدی، خوا گرځی، سرگښتي، تروو یا خوړو شیانو ته ډېره شوق کیدل.

دریم پړاو ورسته در ۱۲۶ ورځو یانې درڅلور میاشتو او لسو ورځو ورسته هغه میاشت چې قرآنکریم یې یادونه کړي ده دجنین زړه په تپیدو غورځیدو پیل کوي او ښځه دهغه تکان او حرکت حس کولی سي په دغه پړو کې ښځه دریم پړاو ته دبلاربښت چې دقیقین پړاو دی رسیږي.

451 پوښتنه: امینیون پرده څشي ده؟

ځواب: امینیون پرده، غشاء، یادې پردې؛ جنین دهر لوري څخه پوښلی تړلی پرده ده چې په هغې کې دامینیون په دی، امینیون پرده یوه نازکه او نامه مایع شتون لري چې دجنین په وده او نمو کې مرسته کوي، دیادی مایع اندازه په اوومه میاشت کې یو نیم لیتر او د ولادت څخه مخکې یې اندازه زرملي لیټرو ته راگرځي.

څوک باور کولی سي که یادی اوبه نه وای جنین دهمي مرگ څخه نه سوای ژغورل کیدلی.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

دغه مایع جنین تغذیه کوي، په هغې کې ترکیبي توکي، قندي توکي او مالګې شتون لري،

دغه مایع دجنین سره دصدماتو او ټکرونو څخه د خونديتابه لپاره مرسته کوي.

452 پوښتنه: یاده مایع نورې کومې دندې لري؟

خواب: دجنین دپیدایښت دلارې پاکي، دولادت آساني، دمناسیبي تودوخي برابرول، دجنین آزاد او آسانه خوځښت اودضرباتو، وهلو څخه دجنین خونديتوب دیادي مادې کارونه دي چي هریو یې ځانته ځانګړی ارزښت لري.

453 پوښتنه: رواني، روهي فشار د بلاربښت په وخت کې دجنین داختلال لامل کیږي که نه؟

خواب: بيله شکه ډېر رواني او عاطفي فشار چي یوه ښځه دبلار بښت یا دهغه څخه په مخکي وخت کې ورسره لاس او ګریوان وي کولی سي جنین ته دزیان رسیدا لامل سي، ځکه جنین ته دزیان رسوونکو کارونو دمور روني فشار، خفګان دی: دډلې څخه یو یې.

454 پوښتنه: ایا داندازې څخه ډېره خوشحالي ښه ده؟

خواب: داندازې څخه ډېر غم او خوشحالي دانسان پر روهي اوبدني حالت اوروغتیا ناوړه اغیزه کوي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

455 پوښتنه: په دويمه نړيواله جگړه کې څومره خلک مړه سول؟

ځواب: دا به حيرانوونکي وي چې خبرسې په دويمه نړيواله جگړه کې دوه ميليونه غر بې وگړي دروني فشار له کبله مړه سول په داسې حال کې چې دجنگ په ميدان کې درې ميليونو وگړو خپل ژوند دلاسه ورکړی وو.

456 پوښتنه: ارواپوهنه څنگه پوهه ده؟

ځواب: ارواپوهنه هغه پوهه، علم دی چې دځانگړونو، قوانينو، حيرت، غوسې، انگيزو، غوښتونو،

توانايي او کمزوريو څخه خبرې کوي خو ددې څخه بې خبر دي يايې ځان بې خبره کړی چې قرآنکريم ارواپوهنې اړوند موږ ته لارښوونې لري.

457 پوښتنه: نفس مطمئنه کوم نفس دی؟

ځواب: نفس مطمئنه هغه نفس دی چې خپل پيدا کوونکی، خالق وپيژني او دهغه پرنومونو، لوړو ستاينو، وعده، وعيد، جنت او دهغه پريوالي يې ډاډ موندلی، پيدا کړی وي پر دې يقين، باور ايمان ولري چې بيله الله جلّ بل دعبادت وړ، لائق نسته.

457 پوښتنه: نفس زکيه کوم نفس دی؟

ځواب: نفس زکيه يانې هغه نفس چې دهرې ناپاکۍ، عيب او دهر بد صفت څخه پاک او ليري وي، نفس زکيه هغه نفس دی چې خپله ورسپارل سوي

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

دنده يې سرته رسولې وي او هر هغه څه چې دده په گټه وي
زور، ظلم، بربريت او زياتي څخه پرته يې اخيستي لاسته راوړي وي.

458 پوښتنه: کوم نفسونه شتون لري؟

ځواب: دمطمئننه، زکيّه، لومّه، حاسده، آشمه، مکار، سرکښ، که بخیل.

459 پوښتنه: ژر رنگ دانسان پر مغزو کومه اغېزه لري؟

ځواب: ژر رنگ دخپلو اوږدو څپو په درلودلو زموږ پر مغزو دخوښۍ د
احساس ورکولو اغېزه لري.

460 پوښتنه: درنگونو ځيني ځانگړتۍ څرگندي کړئ؟

ځواب: ارغواني رنگ ارام او سکون ورکونکي رنگ دی همدارنگه
سور او اوبيز رنگ هم ارام او سکون ورکونکي رنگونه دي، مگر هغه
رنگ چې انسان ته خوښي، ورکوي دانسان ماغزه په خوښت راولي هغه
شين يازرغون رنگ دی، په همدې خاطر الله جل جلاله نباتات په
زرغوني، شني په نباتاتو پوښلي زرغونه، شنه رنگ پيدا کړي دي؛ دمخکې
سيمي چې ډېر وگړي يې ليدو ته ځي هغه ځايونه دي چې انسان ته ارام
او خوښي ورکوي.

461 پوښتنه: دڅښم يا خفگان پر روغتيا کومه اغېزه لري؟

ځواب: هيځانات او څښم په بيلابيلو لارو سره دزړه دضربانو
دډېریدلو، دتيز تنفس کولو او د فشار دلوړ تلو لامل کيږي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

462 پوښتنه: داوزون دگاز اندازه څه وخت ډېره وي؟

ځواب: پوهان وايي داوزون گاز ډېر اندازه دلمر راختلو په وخت کي وي او دغه اندازه داوزون دگاز دلمر تر راختلو ورسته لږ او بيا خلاصيري. يادگاز پر عصبي سيستم جوړونکي اغيزه لري او همدارنگه دفکري او عضلاتي غوړيدا سبب کيږي.

463 پوښتنه: هرڅوک چي دلمر دراختلو په وخت کي بیده وي څه ورته پيښيږي؟

ځواب: هرڅوک چي دلمر دراختلو په وخت کي بیده وي دورځي په جريان کي به دکهالی او بدن دسوستی احساس کوي.

464 پوښتنه: اوږد ياپرلپسي خوب کوزيان لري؟

ځواب: پروخت دخوبه راکښينستل داوږده يا پرلپسي خوب مخه نيسي ځکه اته ساعته پرلپسي خوب دبدن وده او دزړه ضربان کموي او وينه په سختی په رگونو کي تيريږي، دويني په رگونو کي دويني غوړ درگونو پرديوالونو رسوب کوي او دويني درگونو دتنگی او دسيني ددرد انجينا لامل کيږي

465 پوښتنه: ويتامين ډي چيري جوړيږي؟

ځواب: درپوستکي لاندي او په اينه کي.

466 پوښتنه: ويتامين ډي څو دندې بيان کړئ؟

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ځواب: دکلمو څخه دکلسیم او فسفورس دجذب لا مل کيږي

ویتا مین ډي دجنین په وده کي مرسته کوي، همدارنگه یا ویتامین دپانقراص څخه دانسولیونو په تولید او دپوستکي دژونکو په نمو کي هم خپله ونډه لري.

467 پوښتنه داوداسه اړیکه دسترگو ددانو ، ناروغی سره څه ده؟

ځواب: اودس کول دیادي ناروغی په مخنیوي کي پوره ونډه لري.

468 پوښتنه داودس کولو روغتیايي گټې بیان کړئ؟

ځواب: اودس اودهغه روغتیايي گټې په یوڅیرنه کي چي دیوه عربي پوهنتو پروپیسرانو سرته رسولې وه دا یې ثابت کړې وه هغه وگړي چي په ورځ کي پنځه واري اودس تازه کوي خپله پزه دباکتریاوو، ویرسونو، گرز او غبار څخه پاکوي او هغه وگړي چي یاده کړنه سرته نه رسوي خپله پزه دباکتریاوو، ویرسونو، او گرز څخه نه پاکوي او خپل ځان دیولسو نارغي پیښوونکو باکتریاوو خطر ته ځان په لاس ورکوي.

اودس کول دپښو دگوتو په منځ کي دپرازیتی ناروغیو څخه اودس کوونکی خوندي کوي، همدارنگه پوستکی دچرکینودانو او التهابونو څخه ساتي، دپوستکي دسرطان احتمال راکموي ځکه کیمیاوي مواد مخکي له دي چي په پرپوستکي تراکم وکړي سره را یوځای سي لمنځه یي وړي، په همدې خاطر دا حقیقت راڅرگند سوی دی چي په اسلامي هیوادونو کي دپوستکي دسرطان پیښې کمی دي

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

داوداسه په وخت کې اندامونه یوډول مساز کيږي چې یاده کړنه ددې سره مرسته کوي چې په رگونو کې دویني بهیدنه بڼه فعاله سي او یاد غږي بڼه تغذیه سي.

اودس دمرکزی عصبي سیستم تړل کیدل کموي او ذهن بڼه فعاله کوي.

469 پوښتنه: دپاکۍ روغتيايي ګټه څشي ده اسلام ولې پرپاکوالي مرعت ولو ټينګار کوي؟

ځواب: په نړۍ کې دري سوه ميليونه غيرمسلمان وګړي په بدو اوداسي نارغيو اخته دي چې دناپاکۍ څخه ورپيښي سوي دي.

پوښتنه: ستوني ستخ بې ديدل څنگه دي؟

ځواب: هغه چې ستوني ستخ بيديري دپاکۍ او تودوخي تنظيمونکۍ سیستم دنده يې دستونزو سره مخ کيږي.

470 پوښتنه: پرمخي بيديدل څنگه دي؟

ځواب: څوک چې پرمخي بيديري دنفستګۍ احساس کوي ځکه دملا زور يې پر سږو راځي دا ډول ويدېدل بڼه نه دي.

471 پوښتنه: رواني،روحي فشار د بلاربښت په وخت کې دجنين

دنوروکومو بدنۍ ستوزو لامل کيږي؟

ځواب: دلب چاک،دماشوم دشوندو مورزاده پري والی، دزړه سوري کيدا اونورو اختلاطاتو لامل کيدای سي، دياډې موضوع دلا بڼه څرګنديدا په پار وايي:

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

رواني ستونزې پر هغه هورمن چي په وينه کي دخوږې دلوړ تيا او په نسجونو کي داکسيجن دکېنټه تللو لامل کيږي اغيزه کوي او دوی دواړه دجنين پر بدني اختلال اغيزه کولی سي.

472 پوښتنه: آيا جنين احساسات لري؟

ځواب: هر کله چي مور په رواني گډوډۍ لکه خفکان يا ژور خفکان باندي اخته سي ياد حالت يې پر جنين هم اغيزه لري، او دهغه غږي مضطرب کيږي، کله چي مور ارامه او خوشحاله وي جنين هم ارام او خوشحاله وي، جالبه داده چي ماشوم دمورپه خيټه کي دپلار ږغ ته ميل لري، هغه ته غوږ نه سي او ورسته درپيدايښت دغه حالت کي دپروالۍ راځي.

473 پوښتنه: ايا جنين دمور په نس کي ږغونه اوري؟

ځواب: هو جنين دمور دخيټې دغوږ ږغونه اوري که مور دخپل خيټې دماشوم سره مينه کوي هغه يې هم ورسره کوي که مور مينه نه ورسره لري دپيدايښت څخه ورسته لاهم ماشوم مينه نه ورسره کوي حتا ځيني وخت دهغې شيدې نه روي.

474 پوښتنه: د مور شيدې؟

ځواب داکتران وايي دمور شيدې دپږې جالبي او حيرانوونکي دي که دنړيوالو ټوله پوهه سره راغونډه سي، نه سي کولی دهغوئ جوړښتي زي ځانگړني درک کړي اولوي فابريکي به هم ونه سي کولی هغوئ جوړي کړي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

475 پوښتنه: د ماشوم لپاره د غوا او پوډرې شیدې څنګه دي؟

ځواب: د ماشوم لپاره د غوا او پوډرې شیدې زیان لري داسي غوړي او مواد د غوا په شیدو کې شتون لري چې ماشوم یې نه سي هضمولی، همدارنګه پوهان وايي هغه اسید تیزاب چې د غوا په شیدو کې شتون لري کیدای سي د ماشوم د نه ودې، د زړه، هوبني ناروغیو، اینې، هضمي او دبېلا بیلو دوام لرونکو ناروغیو لامل سي.

476 پوښتنه: د مور د شیدو او پوډرې شیدو د هضم په وخت کې توپیر سته

ځواب: هو د مور د شیدو هضم د یو نیم ساعت څخه ډېر وخت نه نیسي، مګر د پوډرې شیدو هضم د درو ساعتونو څخه ډېر وخت نیسي.

477 پوښتنه: مور د شیدو د ډېرګټو څخه د څوګټو یادونه یې وکړه؟

ځواب: هغه ماشوم چې د مور د شیدو څخه تغذیه کيږي د ټولو ناروغیو پر وړاندې واکسین کيږي ځکه د مور شیدې د داسي موادو لرونکي دي چې د تنفسي او کلمو د ناروغیو لپاره درملنه کوونکي دي، ددې سربیره د مور شیدې کم لګښته دي ډېر وخت د ماشوم تنفسي او دکلمو ناروغۍ د مور په شیدو سره جوړيږي د مور په شیدو کې داسي مواد شتون لري چې میکروبونه پر کلمو دمېنلیدلو څخه را ګرځوي، همدارنګه د میکروبونو د لمنځه وړلو لپاره تیزابي مواد هم په کېني پټ دي، د مور شیدې خورونکي ماشوم د ډېرو

ناروغیو لکه: وینه لرونکي نسناسټي، د ماشوم مانو د فلج څخه خوندي ساتي، ځکه د مور شیدې ماشوم ته دیادو ناروغیو پر وړاندې معافیت

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ورکوي، همدارنګه دمورشيدي ماشوم دزړه دناروغيو، زهني ناروغيو او تغذيه يي ناروغيو څخه ساتي، دتي څخه دماشوم ژر پري کول ماشوم په رواني، روحي او دچلند دګډوډۍ په ناروغيو اخته کوي.

478 پوښتنه: بټه ګوته څه ارزښت لري؟

ځواب: که څه هم ډېر وګړي به باور ونه کړي خو هغه پرمختګ چي انسان په هغه وياړي د همدې بټې ګوتي له کبله دی.

479 پوښتنه: که یو وګړی کمپیوټر ته کښيني او شپږ ساعته کاروکړي دهغه بټې ګوتي به څومره کارکړی وي؟

ځواب: که یو وګړی کمپیوټر ته کښيني او شپږ ساعته کاروکړي دهغه بټې ګوتي به د څلويښتو کیلومترو دلاري دتګ په اندازه کار کړی وي بيله دي چي یاد وګړی په دې خبره پوه سي.

780 پوښتنه: زموږ لاس څنګه جوړښت لري؟

ځواب: زموږ په یوه لاس کي ۲۷ هډوکي، ۲۸ مفصلونه او ۳۳ عضلي شتون لري.

481 پوښتنه: زموږ د بدن عضلي څنګه جوړښت لري؟

ځواب: عضلي د میلیونونو تارونو څخه جوړي سوي دي، دغه هر یو تار پر عصبو پای ته رسیدلی دی او هر وخت چي د مغزو څخه یادو تارونو ته امر راځي دوی سره را غونجیږي منقبضي کیږي، یانې دا چي شپيته سلنه اوږدوالی یې په خپل ځان کي را لنډیږي او څلويښت سلنه یې پاته کیږي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

482 پوښتنه: د انسان هډوکي څنګه په حرکت راځي؟

ځواب: هر هډوکي د دو عضلو سره مېنټي دي، یوه عضله هغه ته راسته بله عضله هغه ته چپه لور ته حرکت ورکوي، یوه عضله هغه راتولوي او بله عضله هغه خلاصوي.

483 پوښتنه: انسان که د یوې مایې د یوه پور څخه وه بل پور ته وځيږي هغه څومره قوه مصرف کړل؟

ځواب: هغه خپل اویا کیلوګرامه وزن، درې متر لوړ وړی دی چې دا د یونیم آس د محرکي قوې سره برېره قوه ده.

484 پوښتنه: آیا حجرې نوي کيږي؟

ځواب: هو د بدن لوی حجت او د ژونکو ټولګي لکه نسجونه، عضلي، هډوکي، ټول سیستمونه حتا ورپښتان او هر ډول حجرې چې په بدن کې شتون لري هر پنځه یا اووه کاله ورسته نوي کيږي، ښه نو تاسو اووه کاله ورسته یو بل ډول انسان یاست چې یو پخوانی حجره مو هم په بدن کې نه ده پاته.

485 پوښتنه: آیا د مغزو حجرې هم نوي کيږي؟

ځواب: یا هغه نه نوي کيږي.

486 پوښتنه: آیا ماغزه داسې ماده ترشح کوي چې درد لمنځه وړي؟

ځواب: پوهانوموندلي ده چې په مغزو کې نشه یي ماده شتون لري کله چې د درد زغم د انسان د توان څخه ووځي ماغزه یاده ماده ترشح کړي

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ترڅو درد احساس لمنځه یوسي، دا چار دالله جل جلاله درحمت او مهرباني ښکارندوینه کوي.

487 پوښتنه: که چیرې دنړۍ ټولې باکتریاوې پریوېل و اوډو یایې دځنځیر په ډول سره وتړو اوږدوالی به یې څومره سي؟
ځواب لس ۱۰ نوري کلونو ته به ورسیري.

488 پوښتنه: که چیرې دنړۍ ټول یخې سمندرونه ویلي سي، دسمندرونو دابو سطحه به څومره لوړه سي؟
ځواب: لس متره.

489 پوښتنه: آیا موږ دشیډو لارې دکهکشان واقعي انځور لرو؟
ځواب: نه دراوسه موږ دشیډو لارې دکهکشان واقعي انځور په لاس کي نه لرو.

490 پوښتنه: ښځې دنړۍ دفقیرانو څو سلنه جوړوي؟
ځواب: دنړۍ دفقیرانو اويا سلنه ښځې دي.

491 پوښتنه: ښځې دنړۍ دنالوستو څو سلنه جوړوي؟
ځواب: ښځې دنړۍ دنالوستو ۶۵ سلنه جوړوي ۶۵

492 پوښتنه آیا دباران اوریدل خپګان کموي؟
ځواب: هو دباران اوریدل خپګان ختموي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

493 پوښتنه: د انسان سترگې څومره وزن لري؟ ځواب: اته گرامه.

494 پوښتنه: د انسان ماغزه د څو حجرو څخه جوړه سوي دي؟

ځواب: د ۸۶ ميليارده حجرو څخه.

495 پوښتنه: حافظه څومره مالومات خوندي کولی سي؟

ځواب: کله چې انسان شپيته کاله عمر ولري په حافظه کې يې د شپيته ميليارديو په اندازه خبرتياوي، مالومات او انځورونه ذخيره وي، که وغواړو ياد تول مالومات وليکو په زرگونو جلده کتابونه به ترې جوړ سي او دا کتابونه به د داسې مالوماتو لرونکي وي چې موږ به نه پوهيږو چې ياد مالومات دمغزو په کومه برخه کې خوندي سوي وه.

496 پوښتنه: د انسان د حافظې په اړه څنګه يوه نظريه شتون لري؟

ځواب: داسې نوي نظريې شتون لري چې حافظه په مغزو کې هيڅ ځای نه لري بلکې په رواني او روحي ژوند پورې اړوند کيږي.

497 پوښتنه: د انسان حافظه څنګه مالومات خوندي کوي؟

ځواب: هغه مالومات چې انسان ته رسېږي ځينې يې نژدې او د لاس لاندې ځای پرځای کيږي ترڅو د اړتيا په وخت کې ژر انسان هغو ته لاس رسې ولري، ځينې نور يې لږ ليري، ځينې نور مالومات بيا ډېر ليري ځای پرځای کيږي او ځينې داسې مالومات هم وي چې هيڅ نه ذخيره کيږي، کله چې کوم انځور، خبر يا مالومات مغز ته ورسېدل دهغې د ډول پر بنسټ

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ویشل کيږي، ځيني دېوې اړوند وي؛ ځيني يې دليدلو اړوند وي؛ ځيني يې دڅيهر اړوند وي، بل ډول يې درنگونو اړوندوي، ځيني يې دعطرونو او ځيني نور يې بيا دليکونو؛ نومونو اړوندوي، دا يو ډېر دقيق پرځای او ښکلی چار دی.

498 پوښتنه: دغوږ منځنۍ برخه د کوم کانال په مرسته دستونې سره مېنلې؟

ځواب: دغوږ منځنۍ برخه د، شپوراستاش کانال په واسطه دستونې سره مېنلوي.

499 پوښتنه: يادکانال دغوږ دپردې لپاره څه گټه لري؟

ځواب: که چيري دبرغ دومره فشار چې دغوږ دپردې دسوري کيدو وړتيا لري غوږ ته ننوځي په پايله کې يې همدومره اندازه فشار دخولې دخوا راځي ترڅو دواړه فشارونه سره برابر سي او په دې ډول سره دغوږ پرده صماخ دپري کيدو؛ څيري کيدو څخه خوندي پاته کيږي.

500 پوښتنه: دغوږ دډوکو: سندان رکاب اوچکش ديوي دندې په اړه راته و وايست؟ ځواب: ددې درو ډوکو کار ډېر حيرانوونکی دی کمزوري او ټيټ ږغونه شل بربره لوړ او لوړ ږغونه ټيټوي، ښه نو يو کوچنی سيستم دوه کارونه دغوږونو ټيټول او لوړول پر غاړه لري؟.

۱۰۰ پوښتنه: آياتول گونگيان کانه وي؟

ځواب: هو کله چې کوم وگړی مور ځاده کون وي گونگی به هم وي

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

۵۰۲ پوښتنه: جنين په څویمه اونۍ کې ږغونه اوري؟

ځواب: جنين په ۲۲ اونۍ کې ږغونه اوري.

۵۰۳ پوښتنه: د پيدايښت څخه څومره وخت ورسته د ليدلو حس بشپړيږي؟

ځواب: د شپږمې مياشتې په نيمايي کې.

۵۰۴ پوښتنه: په يو ثانيه کې ږغ څومره فاصله طي کوي؟

ځواب: ږغ په يوه ثانيه کې تخمين ۳۳۰ کيلومتره فاصله طي کوي.

۵۰۵ پوښتنه: سترگي درنگونو په بيلوالي کې څومره دقت لري؟

ځواب: که موږ د بيلگي په ډول زرغون رنگ يا بل هر رنگ په اته سوه زرو برخو ووېشو، ددو برخو په ډېر يډنه روغي سترگي کولی سي په يادو اته سوه زرو برخو کې هغه مالومي کړي.

۵۰۶ پوښتنه: که الله جلّ يوازي يوه سترگه موږ ته راکړي واي څه پيښ

سوي واي؟

ځواب: په هغې به موجسمونه هوار ليدای نه په دريو بدي ډول

۵۰۷ پوښتنه: زموږ سترگي په يوه ثانيه کې څوانځورونه ومغزته استولی سي؟

ځواب: زموږ سترگي کولی سي په يوه ثانيه کې پنځوس انځورونه مغز ته واستوي او مغز به هم د يادو پنځوسو انځورونو مانا او مفهوم درک کړي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۸۰. پوښتنه: دسترګي په شبکيه کي څومره اخځي شتون لري؟

ځوابک دسترګي شبکيه چي دڅوملي مترو څخه ډېر مساحت نه لري
يوسلو دیرش ميلیونه استوانه اي اخځي، نیوونکي دسپینو او تو رنگونو
لپاره او اووه ميلیونه اخځي نیوونکي درنگونو اونور کارونو لپاره شتون
پکښي لري.

۹۰. پوښتنه: که چیرې دسترګو قرنيه د بدن دنورو نسجونو په ډول د
ورښته ته ورته کوچنیو رګونو په مرسته تغذیه کیدای څه به پېښ سوي
وای؟

ځواب: زموږ لیدل به په اوسني ډول نه وای؛ یوه پرده یا تاریکي به مو
دسترګو مخته احساسولی، مګر قرنيه دانتشار، پاشلي لارې تغذیه
کیري، داسي چي خپل غذا دباندنیو او ګاونډیو حجرو څخه اخلي، دقرنيه
او عدسي په منځ کي روڼي اوبه دي چي قرنيه دهغوئ دلارې خپل ځان
تغذیه کوي، بڼه نو ځکه خو موږ روڼ؛ صاف او ښکاره لیدل کولی سو.

۱۰. پوښتنه: په پزه کي څومره دېوی حس کولو اخځي شتون لري؟

ځواب: په پزه کي ۱۰۰ میلیونه عصبي اخځي چي بوی ته ځانګړي سوي
دي شتون لري.

۱۱. پوښتنه: دغه عصبي اخځي چیري ځای پر ځای سوي دي؟

ځواب: دغه ټولې عصبي حجرې ډيزي په پورتي هډوکي کي ددوسوه
پنځوس ملي مترو په دننه کي ځای پر ځای سوي دي

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۲ پوښتنه: د انسان ماغزه څومره بویونه حس کولی سي؟

ځواب: ماغزه لس زره بویونه نه یوازې داچې دیوبل څخه جلاکوي بلکې هغه پیژني هم؛ ځکه په مغزو کې یو د بوی ساتنه ځای یا حافظه شتون لري.

۱۳ پوښتنه: د انسان ماغزه څومره بوی احساس کولی سي؟

ځواب: د میلی گرام نیم میلیونیمه برخه بوی په یو سانتي متر مکعب کې احساسولی سي.

۱۴ پوښتنه: د ځینو حیواناتو بویایي حس د انسان څخه څومره پیاوړی وي؟

ځواب: د ځینو ژوو بویایي حس د انسانانو څخه یو میلیون ځله پیاوړی وي.

۱۵ پوښتنه: هډوکي د څشي څخه جوړ سوي دي؟

ځواب: پوهان وايي هډوکي د یوې اساسي مادې کلسیم د ټولګې څخه ترکیب سوي دي، مګر د هډکو د جوړښت د ترکیباتو توزیع بل ډول ده هډوکي ۸۵ سلنه د کلسیم او فسفیت څخه لس سلنه د کلسیم کرېنات دري زرمه برخه یې کلسیم کلوراید، دوه زرمه برخه یې کلسیم فلوراید او یوه پر سلنه سلنه برخه یې فسفیت مګنیزیم څخه جوړ سوي ده، د انسان بدن ۹۹ سلنه کلسیم په هډکو کې کارول سوی دی.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۱۶ پوښتنه: دکلسیم جذب دکلمو څخه دڅشي په مرسته سرته رسيږي؟

ځواب: دکلسیم جذب دکلمو څخه دپارا تيرويډ غډې په مرسته سرته رسيږي.

۱۷ پوښتنه: دکلسیم د په کار اچونې لپاره دکوم ويتامين شتون اړين دی؟

ځواب: دکلسیم؛ دپه کار اچونې لپاره په هډکوکي؛ دويتامين ډي شتون اړين دی.

۱۸ پوښتنه: د ورانه هډوکي څومره وزن زغملی سي؟

ځواب: د ورانه هډوکي د ۲۵۰ کيلو گرامو وزن څخه ډېر دروندوالی زغملی سي.

۱۹ پوښتنه: دشوکي نخاع جوړښت څنگه دی؟

ځواب: دنخاع قطر یوسانتي متر او اوږدوالی يې د ۴۰ څخه در ۴۵ سانتي مترو پوري دی.

۲۰ پوښتنه: که دهډکو جوړښت په اوسني شکل نه وای څه به پيښ سوي وای؟

ځواب: دهډوکو داخلي برخه سوري لرونکي؛ سفنج ډوله جوړښت لري، که دهډوکو دننه برخه د باندنۍ برخې په ډول وای زموږ دهر يوه وزن به دهمدې اوسني حالت څلور برابره وای، که اوس ديوجا دروندوالی ۷۰ کيلوگرامه وای، هغه وخت به يې وزن ۲۴۰ کيلو گرامه وای.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۲۱ پوښتنه: آيا د انسان هډوکي نوي کيږي؟

ځواب: هو دميانه عمر لرونکي انسان اسکلیټ دهغه په ژوند کې پنځه ځله نوی کيږي يانې په هر شپږو يا اوو کالو کې د انسان هډوکو حجرې، ژونکي نوي کيږي.

۲۲ پوښتنه: د هډوکو جوړیدنه څه وخت پیلېږي؟

ځواب: د انسان د بدن د هډوکو جوړیدنه، د غضروف بدلیدنه په هډوکو د جنیني ژوند څخه پیل کيږي او در اولس کلنۍ يا یوېشت کلنۍ پوري دوم پیدا کوي.

۲۳ پوښتنه: کله چې انسان دورځې په اوږدو کې خپل سترگې د پردیو ښځو څخه نه اړوي، خپل د سترگو پر لیدو بر لاسی نه وي څه پیښیږي؟

ځواب: جنسي هورمونه لکه ټسټرون، د بدن په بیلا بیلو برخو کې دویني درگونو په مرسته په ګرځیداپیل کوي،

همدارنګه دورځې په اوږدو کې په وینه کې دیاد او نور جنسي هورمونونو ګرځیدل، د زړه د درازا دکمیدو، دویني د ګرځیدا دناتوانۍ؛ کلکیدو لامل کيږي چې همدغه چاره بیا شریانونو ته زیان رسوي او شریانونو کې رسوب کوي، شریانونو ته تنګوي، که یاد هورمونه د بدن یوې برخې ته ډېر ولاړ سي کیدای سي چې درنډیدا، ګوډیدو، لیونتوب، د یادابنت دمنځه تلو او ورته ناروغيو لامل سي، همدارنګه که دورځې په اوږدو کې یاد زهر د انسان په بدن کې د ګرځیدا په حال کې وي کیدای سي د ژبې د بندیدا او قبض لامل سي چې خپله قبض پنځوسو ناروغيو ته لار پرانیزي.

۲۴ پوښتنه: د غوړ پرده صماخ څنگه جوړښت لري؟

ځواب: د غوړ پرده چې ډېره نازکه ده؛ ضخامت يې نيم ملي متر ته نه رسيږي، قطر يې هم ۹ ملي متره دی چې د يو سانتي متر څخه کمه اندازه کيږي، دهر وگړي په غوړونو کې په ډېر نظم او ځانگړي دقت سره کار کوي؛ دغه پوست، پرده دملا دهوکو په شان کروړه، دنرم او کش خوړونکي پلاستيک په شان ده چې د ږغونو په ليردونه کې خورا ښه کار سرته رسوي،

که يا ده پرده دکاره ولويږي انسان کوم ږغ نه سي اوريدلی او کنږيږي.

۲۵ پوښتنه مچۍ دڅومره ځای څخه بوی حسولی سي؟

ځواب: دشاتو مچۍ د کيلومترونو څخه دگل دشيرې بوی احساسوي، همدارنگه دخپل کندو بوي هم دکيلومترونو ليري څخه احساسوي.

۲۶ پوښتنه: غوماشه دڅومره ځای څخه دخول بوی حس کوي؟

ځواب: غوماشه دانسان دخولې بوي د ۶۰ کيلومتره ليري څخه احساسوي

۲۷ پوښتنه: دتريخ خوند مالومونکو حجرو وړتيا دخوړ خوند

مالومونکو حجرو څخه څومره ډېره ده؟

ځواب: دترخو خوندونو مالومونکو، ځکونکو حجرو د خوند دمالومولو وړتيا دخوړو خوندونو دخوند پيژندونکو حجرو څخه لس زره برېره ډېره ده.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۲۸ پوښتنه: په مغزو کې دځوند حس کولو مرکز څومره خوندونه پېژني؟

ځواب: یاد مرکز کولی سي چي لس زره خوندونه ديؤبل څخه بيل او وپېژني.

۲۹ پوښتنه: شریانونه څومره اوږدوالی لري؟

ځواب: د ۱۵۰ کیلومترو څخه ډېر اوږدولی لري.

۳۰ پوښتنه: زړه څه وخت ژوند پیلوي؟

ځواب: زړه خپله دنده دجنیني ژوند یا د مور په خټه کې ددویمي میاشتي څخه پیلوي او د انسان دمرگ دروخته پوري په خپله دنده کې هیڅ غفلت نه کوي، نه یې هیروي، خوب نه کوي، نه دریزې، نه ستړی کیږي، او بيله کوم لارښود خپله دنده په ښه ډول مخته وړي.

۳۱ پوښتنه: که ټولو رگونه ډولونه د یؤبل سره وتړو اوږدوالی به یې څومره سي؟

ځواب: که ټولو رگونه ډولونه د یؤبل سره وتړو اوږدوالی به یې ۹۶۵۶۱ کیلومترو ته ورسیري چي دا دومره اوږدوالی دی چي دمخکې څخه داستوادکرښې پر برابر دو ځله راگرځیدای سي.

۳۲ پوښتنه: د انسان په بدن کې د ورښته ته ورته کوچنیو رگونو شمېر څومره دی؟

ځواب: دسل څخه در یؤسلو شپیتو ملیاردو پوري.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۵۳۳ پوښتنه: وینه دورځي څو ځله په رگونو کي راگرځي؟

ځواب: وینه هره ورځ ۳۷۰۰ ځله په رگونو کي راگرځي.

۵۳۴ پوښتنه: دانسان دژوند په اوږدو کي دهغه درگونو څخه څومره وینه تیريږي؟

ځواب: دانسان دژوند په اوږدو کي دهغه درگونو څخه دیونیم لکه تنو څخه در دونیمو لکو تنو پوري وینه تیريږي.

۵۳۵ پوښتنه: دانسان زړه دهغه دژوند در پایه څومره قوه په مصرف رسوي؟ ځواب دانسان زړه دهغه دژوند در پایه دومره قوه په مصرف رسوي چي که ټوله قوه یې سره راغونډه کړو نو یوه ۴۸۰۰ متره اوږده اورگادی به تیل وهي یا به حرکت ورکړي.

۵۳۶ پوښتنه: دوریدونو څخه ولي وینه کښته لور ته نه ځي حتاهغه وخت کله چي زړه دمخکي دجاذبي خلاف لورته هم وي؟ هم

ځواب: دهغو وریدونو لپاره چي وینه دپښو څخه زړه ته پکښي لیږدول کیږي الله جلّ داسي دروازي، جوړي کړي چي ویني ته اجازه ورکوي لور لورته ولاړه سي مگر نه پریږدي کښته راتوی سي یا بیا کښته راسي.

۵۳۷ پوښتنه: که چیرې په یادو والونو یا دروازو کي ستونزه پیدا سي یا خپل کار په بڼه ډول سرته ونه سي رسواي، څه پیښیږي؟

ځواب: پروریدونو فشار ډېریږي، وینه نسجونو ته نفوذ کوي او دپښو د پارسوب واریس ناروغی لامل کیږي.

۵۳۸ پوښتنه: دويني سره کړويات، ذرات څنګه حجرې دي؟

ځواب: دويني سره ذرات ياکړويات داسي حجره ده چې دايروي بڼه لري مګر دکوچنيو رګونوڅخه دتيريدوپه حال کې ځانته بيلابيلي بڼې غوره کوي، دياډو ذراتو خواوي نازکې او قطر يې ۷ مايکرو متره کيږي، که ملي متر پر زرو برخو وویشو یوه برخه يې دمايکرو متر سره سمون لري مګر دياډو زرو ضخامت، پنډوالی د دوو مايکرو مترو څخه ډېر نه دی، دوه مايکرو متره دملي متر دزرو برخو څخه دوه برخې دي.

۵۳۹ پوښتنه: دانسان په بدن کې څومره دويني سره ذرات شتون لري؟

ځواب: دياډو ذراتو تخميني شمير د پنځه تريليونو په شاوخوا کې دی، يانې ۲۵ زره؛ زره ميلیونه.

۵۴۰ پوښتنه: دويني په هر ملي متر مکعب ساحه کې څومره سره کړويات شتون لري؟

ځواب: پنځه ميلیونه سره ذرات شتون پکښې لري.

۵۴۱ پوښتنه: دانسان په بدن کې څومره دويني سپين کړويات شتون لري؟

ځواب: پنځو پښت زره ميلیونه سپين کړويات شتون لري.

۵۴۲ پوښتنه: دهیپوفيز نخاميه ياملکه غده راته راوپيژنه؟

ځواب: په مغز کې نيم گرام وزن لرونکي غده شتون لري چې ډېرې اړينې دندې سرته رسوي،

ياده غده د ۱۵۰ زره عصبي مزو سره مېنټي، وصل ده.

۴۳ ه پوښتنه: د يادې غدې د يو هورمون په اړه راته ووايست؟

ځواب: د ودې هورمون؛ جي آر يا گروت دی، ياد هورمون چي خپله هم ۱۸۸ ساتونکو تي زبونو څخه جوړ سوی دی، ملکه غده يي ترشح کوي، دانسان په هر ليتر وينه کي بايد لس مايکروگرام دگروت هورمون شتون ولري که ددې څخه يي اندازه کمه سي دانسان قد، تنه به کوچنی سي، يانې په دواړو فيزم به اخته سي، که د ياد هورمون اندازه د ټاکلي اندازې څخه زياته سي دانسان قد به د اندزې څخه زيات غټ سي لکه دنړۍ په کچه د لوی قد لرونکي انسانان په طبي ژبه ياد حالت ته اکرومي کالي وايي.

۴۴ ه پوښتنه: د پرولاکتين يا لاکتوژن هورمون څه دنده سرته رسوي؟

ځواب: د پرولاکتين يا لاکتوژن هغه هورمون دی چي د شيدو د ترشح سره مرسته کوي.

۴۵ ه پوښتنه: د فوق الكلېه غدې د هورمونونو د کورتیکوټروپين دنده څشي ده؟

ځواب: د فوق الكلېه غدې د هورمونونو د ترشح سره سم د زړه در بیدل دوه برابره کيږي، سږي خپل چار گړندی کوي، رگونه تحريکوي ترڅو وينه په بڼه ډول عضلوته ورسوي او ځيگر، اينې ته لارښوونه کوي ترڅو د قندونو آزادیده پېر کړي، دا ټولې کړنې د هيپوفيز غدې په لارښوونه سرته رسيږي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

٤٦ ه پوښتنه: په معده کي څومره هضمي غدي مرغړي شتون لري؟

ځواب: په معده کي ٣٥ ميلیونه هضمي غدي چي په هر سانتي متر مربع کي په منځني ډول ٨٠٠ غدي کيږي شتون لري، دغه غدي انزایمونه او دمعدې تېزاب، هايډرو کلریک اسید دترشح کوي چي ټول خواړه حتا کلکي غوښې لا هم تجزیه کوي.

٤٧ ه پوښتنه: د ویتامین بي ١٢ جذب په کلمو کي درکومه صورت نه نیسي؟ ځواب: حیرانوونکي خبره خوداده چي یاد ویتامین بیله د یوه ملگری دمرستي او ملتیا په یوازي ځان نه سي کولی په کلمو کي جذب او اینه کي ذخیره سي، دیاد ویتامین دغه گران ملگری گلیکو پروتین دی چي خورا کوچنی دی او اتومي وزن لري؟

٤٨ ه پوښتنه: په اینه کي د بي ١٢ ویتامین ذخیرڅومره ده؟

ځواب: پنځه ملي گرامه ده چي دانسان لپاره پنځه کاله بسنه کوي، ځکه یو انسان په کال کي یو ملي گرام یاد ویتامین کاروي.

٤٩ ه پوښتنه: موږ هره ورځ څومره د بي ١٢ ویتامین ته اړتیا لرو؟

ځواب: موږ هرورځ د درو څخه در پنځو مایکروگرامه پوري یاد ویتامین ته اړتیا لرو، یو مایکروگرام دميلي گرام یو میلیونم برخه کیږي.

٥٠ ه پوښتنه: د ویتامین بي دولس کمښت دکومو نارغیو اوستونزو لامل

کیږي؟ ځواب: د انیمیا، د ویني لږیدا، د ژبي د التهاب، دخوړو په تیرولو کي ستونزې، د فعالیت لږیدل، د بدن دکهالی <

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

اوسوستی، ډنگریدو، ژورخفګان، دپښو مړاوي کیدل، دبدن لړزیدلو، سردردی، فشارتیتیدلو، نفس تنګی اونورو ناروغيو اوستونزو لامل کيږي.

۵۵۱ پوښتنه: د ګوناډوتروپین هورمون دندڅشي ده؟

ځواب: ملیکه غده ګوناډوتروپین آل ایچ او ایف ایس ایچ هورمونونه

دهیپوتلاموس څخه جی ای آر ایچ هورمون په مرسته افرازوي، چي دنارینه اوبنځینه پر جنسي هورمونونو باندي اغیزه لري، یاني محرک یی دي < ۵۵۲ پوښتنه انتي ډیورتيک هورمون دنده څشي ده؟

ځواب: ملیکه غده یوبل هورمونه چي انتي ډیورتيک ای ډي ایچ یا دبدن څخه دمایعاتو دضایع مخه نیوونکی دی، یاني یاد هورمون په بدن کي د اوبو توازن ساتي اونه پریږدي چي دبدن څخه زیاتي اوبه ضایع سي، یاد هورمون دپښتورگو پر راتولونکو پیپونو اغیزه کوي او په بدن کي داوبو دزیاتوالي لامل کيږي؛ که یاد هورمون ترشح نه سي یا کم سي دانسان ژوند به په دوړخ بدل سي؛ داسي چي د اوبو دچیني خواکي به ناست وي اوپه اوبو به نه اوبیږي، څښل او بولي کول به یی ورځنی کار سي دیاد هورمون کمښت ته بی مزي شکره وایي چي لویه ښه یی ډېری بولي کول دي.

۵۵۳ پوښتنه: thymus تایموس

یا یوحربي پوهنتون څنګه غده ده؟

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ځواب: تایموس حربي پوهنتون،

تیموس هغه غده ده چې دپیداښت دپیل څخه وده کوي، ورسته در دوو کالو نړۍ کیږي.

۴۵۵ پوښتنه: دانسان د بدن دساتونکي یادفای پوځ شمېر څومره دی؟

ځواب: یو تر یلیون او ۲۵۰ زرو میلیونو ته رسیږي لري.

۵۵۵ پوښتنه: ماشومان په لومړیو کلونو کې په فطرتي ډول ډېره هڅه کوي ترڅو هرشی چې لاس ته ورځي خولې ته یې واچوي، وي خوري دي کار کې حکمت او راز څشي دی؟

ځواب: ماشوم چې دهیڅ کومې ناروغۍ سره مخ سوی نه دی د ډېرو ناروغیو د رامنځته کونکو سره مخ سي او د ماشوم دفاعي ځواک سپین کرویات او پلاټیلیټونه د بدن د بنمن عنصر و نه وپیژني او دهغوی په اړه ډېر مالومات لاسته راوړي، او په راتلونکي وخت کې دهغوی د احتمالي حملې کولو لپاره ځانونه تیاره وي، تیار کړي.

۶۵۵ پوښتنه: د تایموس غده د بریښنايي مایکروسکوپ لاندې څنگه مالومیږي؟

ځواب: د تایموس غده د بریښنايي مایکروسکوپ لاندې دانار د دانو ډپورونو په شان مالومیږي چې سپین کرویات، تي سیل ورباندې قطار وي ترڅو یاد اړین در سونه یاد کړي.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

۵۵۷ پوښتنه دتایموس په حربي پوهنځي کي دپوځیانو تي سيل روزنه دکوچني څومره وخت دوام کوي؟

ځواب: دپيدايښت څخه پيل او در درو کالو پوري دوام کوي ورسته در هغه هغه زیرک زده کړيالان چي دپاد پوهنځي څخه په بنونمرو فارغه سوي د استادۍ دنده ورته سپارل کيږي ترڅو هغوی راتلونکو نسلونو ته هم دا پوهه ورسوي او نورسپين ذرات دبدن دفاعي پوځيان وروزي.

۵۵۸ پوښتنه: صنوبري غده څنگه هورمون ترشح کوي؟

ځواب: ياده غده داسي هورمون ترشح کوي چي په ټولو ژونديو موجوداتو کي شتون لري، نباتات، حيوانات، حشرات او حتا يو حجروي موجودات کي هم ياد هورمون شتون لري، ډېره جالبه داده چي دا هورمون په ټولو ژونديو موجوداتو کي يو رکم دی، دبيلگي په ډول يوازي په شپه کي ترشح کيږي.

۵۵۹ پوښتنه: پوهانو دپاد هورمون د دندو په اړه څه ويلي دي؟

ځواب: دغه هورمون د انسان دبدن يو دډېرو فعالو عناصرو څخه دی، دبدن سره د ويروسونو او میکروبون پر وړاندي په مبارزه کي مرسته کوي، همدا ډول د انسان سره مرسته کوي چي رحته بيده سي او بڼه خوبونه وويني، دزړه اورگونو دناروغيو دکمښت لپاره بدن پياوړی کوي، داوردو سفرونو دستريا په لږولو کي مرسته کوي، دعضلاتو پياوړتيا ډېره وي، حتا در دې اندازې پوري چي کولی سو دا هورمون د انسان دسلامتۍ او دبدن د غړو د دندو دسمون کوونکي په توگه وپېژنو.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

٦٠ پوښتنه: پانقرس، لوازالمعده کومې دندې سرته رسوي؟

ځواب: پانقراس لومړۍ دنده دچيکيدې ته ورته موادو ترشح ده ترڅو دخوړو تي زابي، اسيدې ځانگړنه په القلي بدله کړي.

پانقراس دويمه دنده داده چې په اينه او عضلاتو کې ذخيره سوي قندونه، خوږې، گلای کوجن، يا ځيني وخت شحمونه، غوړي چې دگټې وړ نه وي د ذخيره وي حالت څخه را وباسي او دگټې اخيستي لپاره يې په قند، خوږې بدل کړي.

پانقراس دغدي دريمه او ترټولو اړينه دنده داده چې پانقراس د بدن دخوږې، شکري دمصرف، کاروني، کنټرول او سوځيدنې لپاره دانسولين، او گلوکاگون په نامه هورمونونه ترشح کوي، کله چې هم ياده غده دانسولينو په ترشح کې سوستي وکړي قند، خوږه، شکره په بولو کې ښکاره کيږي چې ياد حالت د دويم ټايپ ډيابيټ يا شکري ناروغۍ په نامه ياديږي او که بيا چيري پانقراس غده هيڅ هورمون توليد او ترشح نه کړي دانسان په بدن کې دلومړي ټايپ ډيابيټ يا شکري ناروغۍ لامل کيږي.

٦١ پوښتنه: دتوري، طحال په اړه راته ووايه؟

ځواب: دتوري پنډوالی يوانچ، بري يې دري انچه، اوږدوالی يې پنځه انچه او وزن يې دشلو گرامو څخه ډېر نه دی، ياد غړی په سور رنگ سره رنگول سوی دی، د ډيرو ډېر کوچنيو رگونو په واسطه چې ديوه شريان او وريد سره په اړيکه کې دي دويني دبهيدونکي سيستم سره مېنلول سوی دی، دتوري په دننه کې دکور په شکل پردې شتون لري چې عضلي

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

يې په برکي نيولي دي، يادې عضلې په مالوم وخت کې راغونجېږي او توري دذخيره سوي،خوندي سوي وينې څخه خالي کوي.

۶۲ پوښتنه: توري د داينې سره يوځای د جنيني ژوند په دوران کې څشي جوړوي؟

خواب: ساتونکي پوځيان يا سپين کرويات جوړوي.

۶۳ پوښتنه: دسروکروياتو هديره کوم غړي ته وايي؟

خواب: توري، طحال ته وايي.

۶۴ پوښتنه: آيا توري ته يوه هديره ووايوکه تجزيه کوونکي فابريکه؟

خواب: دا هديره يوه هديره نه ده بلکې يو پېچلي کار خانه ده چې دسروکروياتو دمرو څخه د سروکرويات بياجوړونکي اومه مواد جوړوي او د هډوکو مغز ته يې استوي ترڅو نوي سره کرويات تري جوړ کړي، دهمدي مرو حجرات څخه هيمو گلوبين جلا کوي اينې ته يې استوي ترڅو په اينه کې تري صفرا، زرغوني اوبه جوړي سي او دکوچنيو کلمو جيجنيوم برخې ته توی سي او دغورو خوړو په هضم کې مرسته وکړي.

۶۵ پوښتنه آيا توري سره کرويات جوړوي؟

خواب: هو توري يوزي هغه وخت دوينې سره کرويات جوړوي کله چې د هډکو په مغز کې دسرو کروياتو دجوړيدا چار ودرېږي يا وځنډېږي.

پوښته دشيډو لارې کهکشان تيزوالی په ساعت کې څو کيلومتره دی؟

خواب ۹۵۰۰۰ زره کيلومتره.

او ځوابونه

نگونکي پوښتنې

٦٦ پوښتنه: په هر ملي لیتر یا سی سی کی څومره سپین کرویات شتون لري؟

ځواب: په هر ملي لیتر یا سی سی کی در نهو زرو پوري سپین کرویات شتون لري.

٦٧ پوښتنه: سپین کرویات دڅو ډلگيوڅخه جوړ دي؟

ځواب: یاد پوځ د درو ډلو څخه جوړ دی دمالوماتو، خبرنو راتولونکي، وسله جوړونکي او د دوښمن سره مخامخ جگړه کوونکي ډلگۍ.

٦٨ پوښتنه: زموږ بدن څخه څومره شمېر پوځیان ساتنه کوي؟

ځواب: بدن دفاعي سیستم پنځویش زره میلیونه دسپینو ذراتو او د دیو تریلیو پلاټیلیټ پوځیانو لرونکی دی.

٦٩ پوښتنه: پلاټیلیټونه، دموي صفیحات څه شي دي؟

ځواب: پلاټیلیټون، دیسک ته ورته، غیرمنظم او بیضوي شکله جوړښتونه دي چي قطري د ۳ یا ۴ میکرو متروته رسیږي، دنارملې اندازې څخه ډېرښت او کمښت یې دواړه دناروغی لامل کیږي.

۷۰ پوښتنه: چیري یاد لامبو وهونکي ذرات پلاټیلیټ نه وي څه به وسي؟

ځواب: دانسان ټوله وینه به دیوه کوچني تپ څخه توی سي، هرکله چي دانسان په بدن کی زخم جوړ سي یاد ذرات یې خوا ته ورځي پر هغه

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

غورځيږي او دتپ مخ پوښوي؛ په همدې ډول دويني خټه کيدل منځته راځي.

۵۷۱ پوښتنه: دويني دخټه کيدو چاره دويني دکومي مادي مسؤليت دى؟
ځواب: دپلازما ديوه پروتين فيبرينوژين مسؤليت دى.

۵۷۲ پوښتنه: دويني پلازما څشي ده؟

ځواب: دويني پلازما دويني دمايع برخي څخه عبارت ده چي دويني ۹۲ سلنه حجم جوړوي، دپلازما سلنه ۵۵ اوبه جوړوي اوپاته برخه يې جامد مواد دي چي؛ پرتينونه، مالکي او عضوي مرکبات پکښي شامل دي،

دپلازما البومين پروتين دويني ازموتیک فشار ساتي، گلوبولين يې دهورمونو دليږد دنده لري او فيبرينوژين دويني دخټه کيدو مسؤله دى.

۵۷۳ پوښتنه: په نارو کي کوم معدني موادشتون شتون لري؟

ځواب: سوډيم، پوتاشم، کلسيم، مگنيزيم، فسفات، بيکاربنات، پروتين، بوري او همدارنگه د زهر ضد ماده او انزايمونو دنارو جوړونکي مادي دي

۵۷۴ پوښتنه: نارودنډي تشریح کړئ؟

ځواب: دخولي مرطوب، لنده ساتل، دهضم په عمليه کي مرسته کول، انسان ته دخبرو کولو دوړتيا ورکول، دخوړو څخه دخولي پاکوالی، دسختو موادو نرم کول، خوړو ته مناسب اندازه تودوخه ورکول، ليزوزيم او لاکتومزين شتون چي دمیکروبو او زهر ضد مادي دي.

۵۷۵ پوښتنه: زامه دخو عضلویه مرسته حرکت او خوځښت کوي؟

خواب: شپږ عضلي لاندي خواته په خوځښت راوستلو، شپږ عضلي يې لوړ لورته په حرکت راوستلو، دوي عضلي يې چپه او راسته اړخه ته په خوځښت ورکولو او څلور عضلي يې ومخ او شاته په خوځښت راوستلو کي داخلي دي، مرسته کوي.

۵۷۶ پوښتنه: انسان تخمين هرورخ څوځله غذا ژويي؟

خواب: انسان هرورخ ۲۴۰۰ ځله غذا ژويي او تيروي يې، همدارنگه د خوړو د تيروولو سيستم، گډکارى هم ډېر دقيق دى.

۵۷۷ پوښتنه: دخوړو د تيروولو چار دڅشي په مرسته سرته رسيږي؟

خواب: هرورخ د اوبو او خوړو د تيروولو چار د ججمي اوم، نهم، يولسم او دولسم عصبو په مرسته چي ټول دمغز دريښي څخه تيريږي په پوره دقت او ښه ډول سرته رسيږي.

۵۷۸ پوښتنه: مری څومره اوږده ده؟

خواب: مری چي د ۲۵ څخه در ۳۰ سانتي متره اوږده ده.

۵۷۹ پوښتنه: آیا کلمي درد حس کولی سي؟

خواب: نه کلمي درد نه حس کوي بلکي دهغوئ په پوښ زرينه غشاء کي د درد حسي عصب شتون لري ۵۸۰

پوښتنه که سپوږمۍ دمخکي څخه يوڅه ډېره ليري سي څه به پيښ سي؟

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

ځواب نوري سياري به يې خپل ځانته را وکاږي، دمخکي وضعي حرکت، پر ځان راڅرخيدنه به تيزه سي ورځ او شپه به د ۲۴ ساعته پرځای ۴ ساعته ته را لنډه سي.

۵۸۱ پوښتنه آیا داسي کبان شتون لري چي دژوند ډېره برخه يې په محاجرت کي تيريږي؟

ځواب: هو دسالمن په نامه کبان شتون لري چي دامريکا دسيندونو په سرچينو کي زيري داطلس سمندر پای ته رسيږي دفرانسي سواحلوته ځي او ورسته بيرته خپل دپيدايښت ځای ته راستنيري.

۵۸۲ پوښتنه: که دسږو هوايي کڅوړي وغوړو څومره ځای نېسي؟

ځواب: ۲۰۰ متره مکعبه متره ځای به ونېسي.

۵۸۳ پوښتنه د کلمو دزريني غشأ دنده څشي ده؟

ځواب: دکلمو نرموالي، پستوالي، اراموالي، دمیکروبونو په وخت کي دمیکروب ضد مایع جوړول، ددفاعي سیستم دمرکزونوشتون د درد حس کول.

پوښتنه: موږ خپل پر بدن څومره دهوا فشار، اتموسفير ليردوو؟

ځواب: موږ دخپل ځان سره دلسو څخه درشلو تنو پوري دهوا فشار ليردوو

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

*****

۵۸۴ پوښتنه: په قرآن کریم کې هغه کوم شئ دی چې هم درواغو، هم د ثبوت او هم د علاج، لپاره ذکر سوئ دی؟
ځواب: د یوسف علیه السلام کمیس.

۵۸۵ پوښتنه: هغه کوم صحابي وو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته د مکې د فتحې پر مهال د کعبې کیلي ورکړي وه؟
ځواب: عثمان بن طلحه رضي الله عنه.

۵۸۶ پوښتنه د هغه صحابو نومونه څه وه چې پرېنتو به یې د سورت البقرې تلاوت اورېدئ؟

ځواب: اسید بن حضیر رضي الله عنه او ثابت بن قیس.

۵۸۷ پوښتنه: هغه پنځه څوک دي چې پر محکمه یې ژوند کړئ خو د مور له رحم څخه نه دي پیدا سوي؟

ځواب: ادم علیه السلام او بي بي حوا د ابراهيم علیه السلام پسه د موسی علیه السلام امساء، لکړه د صالح علیه السلام او بنه.

۵۸۸ پوښتنه: هغه کوم شخص وو چې د نړۍ شپږمه برخه نفوس یې وژلي وو؟

ځواب: قابل د ادم علیه السلام زوی وو.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۸۹ پوښتنه: هغه کوم غیر اسلامي قانون دی چې په اسلامي او غیر

اسلامي هیوادو کې پلي کيږي؟

خواب: هغه ترافیکي قوانین دي.

۹۰ پوښتنه: دا څوک دي چې پلرونه یې سته خو مړه کيږي او چې پلار

یې نسته ژوندی دی؟

خواب: عیسی علیه السلام.

۹۱ پوښتنه: په نړۍ کې د کوم دکار دعوت کولو ته خلک زیات رابلل

کيږي؟

خواب: لمونځ.

۹۲ پوښتنه: د اونی دهغو پنځو ورځونو مونه واخلئ چې پرته له دې

چې په شنبه، یکشنبې، دوشنبه، سه شنبه، چهارشنبه، پنجشنبه او جمعه

ذکر کړئ؟ یا اول دویم دریم څلورم پنځم شپږم.

نوت او په پښتو کې په روز مړه ډول یادېږي هم.

خواب: نن ورځ سبا ورځ بل سبا ورځ پرون ورځ ابل پرون یا ورمه

ورځ.

۹۳ پوښتنه: باچا ته درې کسان راغلل یو ورته وویل چې لور دي

غواړم بل ورته وویل چې ږیره دي کمومه بل ورته وویل چې دباغ ونې

دي وهم باچا دریو واړو ته داسې کوم یو خواب ورکړ چې د دریو واړو

پوښتنې پرې خواب سوې؟ خواب: وږه ده.

او خوابونه

ننگونکي پوښتنې

۵۹۴ پوښتنه: هغه کوم شئ دی چې د استعمال په وخت ایسته، ليري

غورځول کيږي؟

خواب: د ماهيانو جال.

۵۹۵ پوښتنه: پښې يې پرځمکه دي او سر يې د ستورو له پاسه دی دابه

څشي وي؟

خواب: د لوا قومندان.

۵۹۶ پوښتنه: هغه څشې دی چې غاړه لري سر نه لري جسم لري پښې

نلري؟

خواب: کميس دی.

۵۹۷ پوښتنه: هغه کوم شئ دی چې کله مات سي قيمت يې لوړيږي؟

خواب: هگۍ ده.

۵۹۸ پوښتنه: کومې پوښتنې ته په هو خواب نه سئ ورکولای؟

خواب: تر اوسه بیده يې.

۵۹۹ پوښتنه: هغه څه شئ دی چې دوه سکه ورونه يې له سفر راسي

پنځه سکه خويندي يې ستري مسي ته ورځي؟

خواب: پوزه اولاسونه.

ننگونکي پوښتنې

او ځوابونه

٦٠٠ پوښتنه: هغه څښی ده چې په خپله زیاتېږي او کمېږي؟

ځواب: میاشت.

٦٠١ پوښتنه: هغه کوم شی دی د لمس کولو پر وخت چیغې وهي؟

ځواب: د دروازي اړنگ، زنگ.

٦٠٢ پوښتنه: هغه کومه ودانۍ ده چې زیاتي کیسې لري؟

ځواب: کتابتون، کتابخانه.

٦٠٣ پوښتنه: هغه کومه ښځه ده چې هر وخت د خپل خاوند په ځای

باندي پوهیږي چې چیري دی؟

ځواب: کونډه

٥٠٤ پوښتنه: هغه کوم شی دی چې د ننه ورښتن او بهر غوښه لري؟

ځواب: پره.

٦٠٥ پوښتنه: هغه څه شی دی چې پیل او پای نلري؟

ځواب: حلقه، ارغړی.

او ځوابونه

ننگونکي پوښتنې

٦٠٦ پوښتنه: هغه څښی دی چي ځي او بیرته نه راځي؟

ځواب: لوگی، دود.

٦٠٧ پوښتنه: په لغاتونو کي کوم کلیمه تل غلطه لیکل کیږي؟

ځواب: په غلطه توگه.

٦٠٨ پوښتنه: هغه کومه پوښتنه ده چي ځواب یې هر وخت توپیر لري؟

ځواب: څو بجي دي.

٦٠٩ پوښتنه: هغه څښی دی چي غریب یې لري او شتمن ورته اړتیا لري

څو که یې وځوري مړ به سي؟

ځواب: لوړه .

هغه سرچینې چې په دې کتاب کې؛ ته ورڅخه اخیستل یوې ده!

۱ (په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې) کتاب

۲ (د انسان په بدن کې دقرآن کریم علمي معجزې) کتاب. دیادولو وړ ده چې یاددوه کتابونه ډاکټر محمد راتب نابلسي صاحب لیکلي او مامحمد حمیدزي د زیاتونو سره ژباړلي او خپاره کړي دي.

دیادو کتابونو ما خذونه د ۵۰۰ څخه ډیر دي.

۳ بیلابیلی انټرنیټي سرچینې چې یادونه یې اړینه نه بولم.

۴ د کتاب د پای ۲۶ پوښتنې داغلي کوچي ملغلرې (نسیمه سحر) فیسبوک پاڼې څخه را اخیستل سوي دي.

۵ او د کتاب د طبي برخې په پوښتنو کې ۱۱ پوښتنې د ډاکټر محمد د فیسبوک پاڼې څخه را اخیستل سوي دي.

ننگونکي پوښتنې او ځوابونه

طبي ، ساينسي ، جغرافيايي ، ټولنيز او ذهني

ژباړه اوراټولونه: محمود حميدزی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library